

ประชุมศตวรรษ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2460-2560 เล่ม 1

The Architecture of Chulalongkorn University
The First Century, 1917-2017 Volume 1

ประชุมศตวรรษ
จุฬารุ สทนต์ยทรรุ ◆ เล่ม 1

The Architecture of Chulalongkorn University
The First Century ◆ Volume 1

ปฐมศตวรรษ จุฬาฯ สถาปัตยกรรม • เล่ม 1

The Architecture of Chulalongkorn University: the First Century • Volume 1

ผู้อำนวยการ / Director

ศาสตราจารย์ เลอสม สถาปิตานนท์
Professor Lersom Sthapitanonda

ที่ปรึกษา / Advisors

ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ภิรมย์ กมลรัตนกุล
Professor Pirom Kamolratanakul, M.D.
รองศาสตราจารย์ ดร.บุญไชย สถิตมั่นในธรรม
Associate Professor Boonchai Stitmannaitum, D.Eng.
รองศาสตราจารย์ ดร.ทิพย์สุดา ปทุมานนท์
Associate Professor Tipsuda Patumanon, Ph.D.

เรียบเรียง / Text

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พีรศรี โปวาทอง
Assistant Professor Pirasri Povatong, Ph.D.

แปล / Translate

ศรีน้อย โปวาทอง
Srinoi Povatong

ออกแบบปกและรูปเล่ม / Graphic Design & Cover Art

ผู้ช่วยศาสตราจารย์โสภณภาณี ศรีสุวรรณ
Assistant Professor Soamparnee Srisuvan

ถ่ายภาพ / Photography

สัญญาชัย ลุงรุ่ง Sanchai Loongroong
ณัฐพนธ์ โปธิประทีป Nattapol Propateep
สมบูรณ์ พัฒนปริชาเสถียร Somboon Pattanapreechasathian
อาจารย์นภัส ขวัญเมือง Napat Kwanmuang
กลุ่มภารกิจสื่อสารนานาชาติ (CICC)
Chula International Communication Center (CICC)

เอื้อเพื่อข้อมูล / With Contributions From

ศาสตราจารย์ นพ. สรรใจ แสงวิเชียร Professor Sanjai Sangvichien, M.D.
อาจารย์สวัสดิ์ จงกล Sawat Chongkol
หอประวัติ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย Chulalongkorn University Memorial Hall
หอจดหมายเหตุแห่งชาติ ท่าวาสุกรี National Archives of Thailand

พิมพ์ครั้งแรก: ธันวาคม 2557

ภาพปก: อาคารมหาจุฬาลงกรณ์ และอาคารมหาชิราวุธ
โดย สัญชัย ลุงรุ่ง

First Edition: December 2014

Cover photo: Maha Chulalongkorn and Maha Vajiravudh Buildings
Photographer: Sanchai Loongroong

© สงวนลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2557 โดยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ห้ามทำซ้ำ ดัดแปลง ไม่ว่าจะทั้งหมดหรือบางส่วน ไม่ว่าโดยวิธีการใด
เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากเจ้าของลิขสิทธิ์ที่ปรากฏข้างต้น
Copyright © 2014 Chulalongkorn University
All rights reserved. No part of this publication may be reproduced
or transmitted in any form or by any means, electronic or mechanical,
including photocopy, recording or any other information storage and
retrieval system, without prior permission in writing from the publisher.

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
โทรศัพท์ 0-2218-3549-50, 0-2218-3563
โทรสาร 0-2218-3551, 0-2215-3612
www.cuprint@chula.ac.th
cuprint@hotmail.com

ข้อมูลทางบรรณานุกรม

ปฐมศตวรรษ จุฬาฯ สถาปัตยกรรม เล่ม 1
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2557.
160 หน้า : ภาพประกอบ.
1. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย I. ชื่อเรื่อง
720.9593
ISBN 978-616-551-870-3

สารจากอธิการบดี

ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ภิรมย์ กมลรัตนกุล

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้เริ่มก่อตั้งโดยก่อสร้างตึกบัญชาการ หรืออาคารมหาจุฬาลงกรณ์ เป็นอาคารแรกที่สูงขึ้นเพื่อโรงเรียนข้าราชการพลเรือนในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวในการพระราชพิธีวางศิลาพระฤกษ์ โดยพระองค์เสด็จพระราชดำเนินทรงวางศิลาพระฤกษ์ ณ โถงกลางอาคารในวันที่ 3 มกราคม พ.ศ.2458 ต่อมาในวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ.2459 โปรดเกล้าฯ สถาปนาโรงเรียนข้าราชการพลเรือน ขึ้นเป็นจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ตามพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จวบจนปัจจุบัน ระยะเวลา ที่มหาวิทยาลัยจะเข้าสู่ 100 ปี หรือ 1 ศตวรรษในเวลาอันใกล้ ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมายาวนานนี้ มหาวิทยาลัยได้เจริญก้าวหน้าและขยายการศึกษามีจำนวนนิสิตเพิ่มขึ้นรวมทั้งสิ้นถึง 39,039 คน

อาคารที่ก่อสร้างในระยะทศวรรษแรกๆ หลายอาคารเป็นอาคารที่มีลักษณะไทย อันมีคุณค่า ควรแก่การอนุรักษ์รักษาไว้ ดังเช่น อาคารหอประชุม อาคารมหาจุฬาลงกรณ์ และอาคารมหาวชิราวุธ เป็นต้น อาคารเหล่านี้ มหาวิทยาลัยพยายามซ่อมแซมและบำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพดี เพื่อให้ นิสิต คณาจารย์ และบุคลากรรุ่นหลังได้เห็นและตระหนักถึงระยะเวลาอันยาวนานที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ผลิตบัณฑิตรับใช้สังคมมาหลายยุคหลายสมัย ทำประโยชน์ให้ประเทศชาตินานัปการ

นิสิตเก่าทุกรุ่นที่จบการศึกษายังคงระลึกได้ถึงวันเวลาแห่งความสุขที่ได้ใช้ชีวิต ในอาคารที่สวยงาม และทรงคุณค่า ซึ่งยังคงดำรงอยู่และใช้งานจนถึงปัจจุบัน เปรียบเสมือนอนุสรณ์สถานให้นิสิตรุ่นหลังได้ ภาคภูมิใจ ที่มีโอกาสศึกษาอยู่ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ภิรมย์ กมลรัตนกุล
อธิการบดี

Message from the President

Professor Pirom Kamolratanakul, M.D.

The first building for the Civil Service College of King Chulalongkorn was the Administrative Building, presently known as Maha Chulalongkorn Building, according to H.M. King Vajiravudh's address on the occasion of the laying of the foundation stone at the central hall of the building on January 3rd, 1916. Subsequently, on March 26th, 1917, the king issued a royal proclamation elevating the Civil Service College into Chulalongkorn University. Since then, a century has passed, and the university is celebrating its centenary in the near future. During this century-long period, the university has considerably grown, with the student body approaching the number of 39,039 at present.

During the first few decades, many of our buildings were designed with Thai characteristics, and worth preserving for the future. Buildings such as the Auditorium, Maha Chulalongkorn Building, and Maha Vajiravudh Building, are carefully maintained by the university as a mutual architectural heritage for generations of students, faculty members, and university staff. The buildings stand as witnesses to the long history of the university, and its role in supplying generations of graduates, serving the needs of the Thai society in countless aspects.

Chulalongkorn University alums shall recall the pleasurable days of their student lives that have been spent in these beautiful and historically-important buildings. Almost all of them remain standing till today as mementos of pride, and a chance to study here at Chulalongkorn University, for the future generations of students as well.

Professor Pirom Kamolratanakul, M.D.

President

สารากรองอธิการบดี

รองศาสตราจารย์ ดร.บุญไชย สถิตมั่นในธรรม

กายภาพของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเริ่มตั้งแต่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวมีพระราชดำริให้ก่อสร้างอาคารหลังแรก และมีการก่อสร้างอาคารต่าง ๆ เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน อาคารหลายหลังมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการใช้สอยตามความเหมาะสมกับการเรียนการสอน การทำงานวิจัย การบริหารจัดการ การศึกษา ตามความต้องการของแต่ละยุค แต่ละสมัย

อาคารบางอาคารที่สร้างมานานนับร้อยปีมีสภาพแข็งแรง งดงามควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้เพื่อเป็นอนุสรณ์ และยังคงมีการใช้งานด้านต่างๆ อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ แต่บางอาคารที่มีสภาพทรุดโทรม อาจจะต้องพิจารณารื้อถอน เพื่อปลูกสร้างอาคารใหม่ในพื้นที่เดิมให้มีพื้นที่ใช้สอยมากขึ้น เนื่องจากมหาวิทยาลัยไม่มีพื้นที่ดินเพียงพอที่จะสร้างอาคารการศึกษาเพิ่มขึ้นบนพื้นที่บริเวณว่างเปล่าอื่นๆ เนื่องจากต้องรักษาพื้นที่สีเขียวซึ่งมีน้ำไว้ในปริมาณพื้นที่ที่เหมาะสม ไม่น้อยไปกว่ากฎหมายกำหนด เพื่อรักษาสภาพแวดล้อมและสุขภาพที่ดีของชาวจุฬาฯ

โครงการวิจัย 1 ศตวรรษ สถาปัตยกรรมอันทรงคุณค่า จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดำเนินโครงการโดยผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พีรศรี โปვაทอง และอาจารย์จักรพร สุวรรณนคร ได้ศึกษาข้อมูลทางประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรม ในระยะต้นของการก่อตั้งมหาวิทยาลัย ของอาคารทั้งสิ้น 15 รายการ อันเป็นกลุ่มอาคารที่ทรงคุณค่าทางประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรม และโดยมากเป็นอาคารที่ทางมหาวิทยาลัยได้ดำเนินการอนุรักษ์ไว้เป็นอย่างดี มีการปรับปรุงอาคารให้ทันสมัยแก่การใช้งานในปัจจุบันและอนาคต

ในวาระครบร้อยปีแห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในพ.ศ. 2560 ที่จะถึงนี้ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจึงเห็นควรจัดพิมพ์หนังสือ **ปฐมศตวรรษ จุฬาฯ สถาปัตยกรรม เล่ม 1** ขึ้น เพื่อเผยแพร่ข้อมูลประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรมจากงานวิจัยดังกล่าว แก่อันจักเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจศึกษาประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรมไทย ตลอดจนประวัติความเป็นมาของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ต่อไปในอนาคต

รองศาสตราจารย์ ดร.บุญไชย สถิตมั่นในธรรม

รองอธิการบดี

Message from the Vice President

Associate Professor Boonchai Stitmannathum, D. Eng.

Chulalongkorn University's physical resources were first established when H.M. King Vajiravudh granted the royal permission to build the first building on campus, followed by the construction of numerous other buildings through the century-long period of time. Some buildings have been maintained, while others have been renovated and re-purposed, corresponding to the ever-changing teaching and research activities, and the different styles of educational administration, through the university's long history.

Some of these century-old buildings remain in good condition, ready to be preserved as living monuments that can still be efficiently used. Others, with less intrinsic values and in poor conditions, might have to be replaced by new buildings, for a more efficient use of space. The university has a limited amount of land area; green and permeable areas must be proportionally kept according to the environmental laws, to ensure the university community good health, and to maintain a satisfactory standard of environment.

This publication is based on the research, entitled "A Centenary of Historic Buildings, Chulalongkorn University," by Assistant Professor Dr. Pirasri Povatong, and Jakaporn Suwannakorn, of the Faculty of Architecture. The research analyzes the history and development of fifteen historic buildings dating from the early years of the university, most of which have been carefully maintained by the university for the present and the future. The outcome of that research is partly published in this book, entitled "**The Architecture of Chulalongkorn University : The First Century, Volume 1**" as a part of the university's celebration of the centenary of its establishment in 2017. Chulalongkorn University is proud to present in this volume the architectural history of the university, which should be of interest to students of Thai architectural history, as well as those who are interested in the historical development of Chulalongkorn University.

Associate Professor Boonchai Stitmannathum, D. Eng.
Vice President

สารจากที่ปรึกษาอธิการบดี

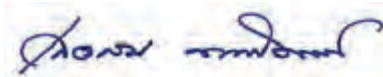
ศาสตราจารย์เลอสม สถาปิตานนท์

สถาปัตยกรรมเป็นงานศิลปะชั้นสูงที่นอกจากจะต้องมีความงดงามทางด้านศิลปะแล้วยังคงต้องเป็นที่รวมการใช้ชีวิตของมวลมนุษยหลายยุค หลายสมัย สถาปัตยกรรมที่ดีมักจะได้รับการบำรุงรักษาไว้ เนื่องด้วยยังทรงคุณค่าที่จะถ่ายทอดพลังของผู้ออกแบบก่อสร้างมาสู่ผู้ใช้อาคารรุ่นต่อรุ่น

สิ่งสำคัญยิ่งของงานสถาปัตยกรรมในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยไม่เพียงแต่ความเป็นสถาปัตยกรรมที่ผู้คนใช้สอยมาเป็น 100 ปี แต่คุณค่าที่เหนือสิ่งอื่นใด มาจากพระราชปรารภของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวที่จะให้มี “มหาวิทยาลัยขึ้นสำหรับเป็นสถานอุดมศึกษาของชาวสยาม” ตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวที่จะสร้าง “พระราชานุสาวรีย์อันใหญ่และถาวรเช่นนี้ ทั้งจะได้เป็นเครื่องที่จะทำให้บังเกิดประโยชน์แก่ชาติไทยไม่มีเวลาเสื่อมสูญด้วย”

จากพระมหากรุณาธิคุณอันล้นพ้น ได้ช่วยสร้างประชากรชาวไทยให้ได้ศึกษาหาความรู้ หล่อหลอมและใช้ชีวิตในสถาปัตยกรรมหลายๆ หลัง ทั้งจากการเรียนการสอน การทำกิจกรรมต่างๆ สถาปัตยกรรมจึงไม่เพียงเป็นงานศิลปะที่แสดงถึงสุนทรียภาพในช่วงเวลาที่แตกต่าง แต่ยังเป็นสถาปัตยกรรมที่นิติตทุกคนได้ใช้ชีวิต โดยเฉพาะนิติตทางด้านสถาปัตยกรรม จึงได้มีโอกาสศึกษาจากอาคารในประวัติศาสตร์ที่สืบทอด พัฒนาการของงานสถาปัตยกรรมทางการศึกษา ในประเทศไทยมาอย่างยาวนานนับศตวรรษ

ขอขอบคุณคณะทำงานทุกฝ่าย ที่ได้ร่วมกันจัดทำหนังสือ **ปฐมศตวรรษ จุฬาฯ สถาปัตยกรรม เล่ม 1** จนสำเร็จจุล่งไปด้วยดี ตลอดจนผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประพนธ์ อัครวิรุฬหการ คณบดีคณะอักษรศาสตร์ ผู้กรุณาติดต่อหนังสืออันไพเราะและเหมาะสมยิ่ง

ศาสตราจารย์เลอสม สถาปิตานนท์
ที่ปรึกษาอธิการบดี

Message from the Presidential Advisor

Professor Lersom Sthapitanonda

Architecture is one of the more refined arts, the intersection of artistic beauty and ways of life, over a long period of time. Good architecture is frequently maintained, as it still possesses the power to express the designer's will and aspiration to the building's users, from one generation to another.

The value of these historic buildings of Chulalongkorn University does not merely lie in the century-long use. Rather, their value comes from their status as the physical embodiment of H.M. King Chulalongkorn's wish to establish a university, "an institution of higher learning for the people of Siam." The royal desire materialized with the commitment of H.M. King Vajiravudh, who, in a royal address, expressed his wish to create "a large and permanent commemorative monument, which would also be of enduring benefits to the nation of the Thais in the years to come."

Through this university, the monarchs' wishes have created generations of educated Thais, who have spent their formative years in a number of these historic buildings, through studying and other activities. Architecture is thus not merely a work of art that represents different aestheticism over the passage of time, but also the abode of life for every student. It is also of particular importance to architecture students, who have a great opportunity to learn, first-hand, the century-long development of educational architecture in Thailand, through these fine buildings.

I wish to extend my sincere appreciation to the contributors who have participated in the creation of "**The Architecture of Chulalongkorn University : The First Century, Volume 1.**" I would also like to thank the Dean of the Faculty of Arts, Assistant Professor Dr. Prapod Assavavirulhakarn, for coming up with a book title that is both evocative and elegant.

Professor Lersom Sthapitanonda
Presidential Advisor

สารบัญ

Contents

สารจากอธิการบดี
Message from the President
6-7

สารจากรองอธิการบดี
Message from the Vice President
8-9

สารจากที่ปรึกษาอธิการบดี
Message from the Presidential Advisor
10-11

วังใหม่
The New Palace
14-19

เรือนภะรตราชา และบ้านพักอนุสาสน์
Ruen Pharotracha and the Residence of Dormitory Warden
20-29

อาคารมหาจุฬาลงกรณ์
Maha Chulalongkorn Building
30-41

ตึกวิทยาศาสตร์
Science Building
42-51

ตึกจักรพงษ์
Chakrabongse Building
52-61

ตึกวิศวกรรมศาสตร์
Engineering Building
62-73

หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University Auditorium
74-83

อาคารศิลปวัฒนธรรม
The Art and Culture Building
84-91

อาคารจามจุรี 1-2
Chamchuri I-II Building
92-101

ตึกสถาปัตยกรรมศาสตร์
Architecture Building
101-109

อาคารวชิรวิทยาวังมณีน
Vach Vidyavaddhana Building
110-117

ตึกรัฐศาสตร์
Political Science Building
118-127

อาคารมหาจักรวาล
Maha Vajiravudh Building
128-139

อาคารไชยยศสมบัติ 1
Jaiyossompati I Building
140-147

ศาลาพระเกี้ยว
Sala Phra Kieo
148-155

แผนที่ ปฐมศตวรรษ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Map of the Architecture of Chulalongkorn University: The First Century
156-157

บรรณานุกรม
Bibliography
158-159

ปฐมศตวรรษ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

The Architecture of Chulalongkorn University
The First Century

วังใหม่

โยอาคิม แกรซซี
พ.ศ. 2427

วังใหม่ หรือวังวินด์เซอร์ คือวังของสมเด็จพระเจ้าจอร์จที่สามแห่งสหราชอาณาจักร ตั้งอยู่ที่ริมถนนบารุงเมืองตอนนอก (ปัจจุบันคือ ถนนพระรามที่ 1) ในพ.ศ. 2423 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดเกล้าฯ ให้นายโยอาคิม แกรซซี (Joachim Grassi) ช่างชาวอิตาลีเลียน ออกแบบและก่อสร้างตำหนัก ตลอดจนอาคารประกอบ มีพระราชพิธีก่อพระฤกษ์ตำหนักในวันที่ 11 พฤศจิกายน พ.ศ. 2424 การก่อสร้างแล้วเสร็จในราวเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2427 แต่สมเด็จพระเจ้าจอร์จที่สามแห่งสหราชอาณาจักรประทับอยู่ในพระบรมมหาราชวังสืบมาจนสวรรคต โดยมีได้เคยประทับที่วังใหม่เลย

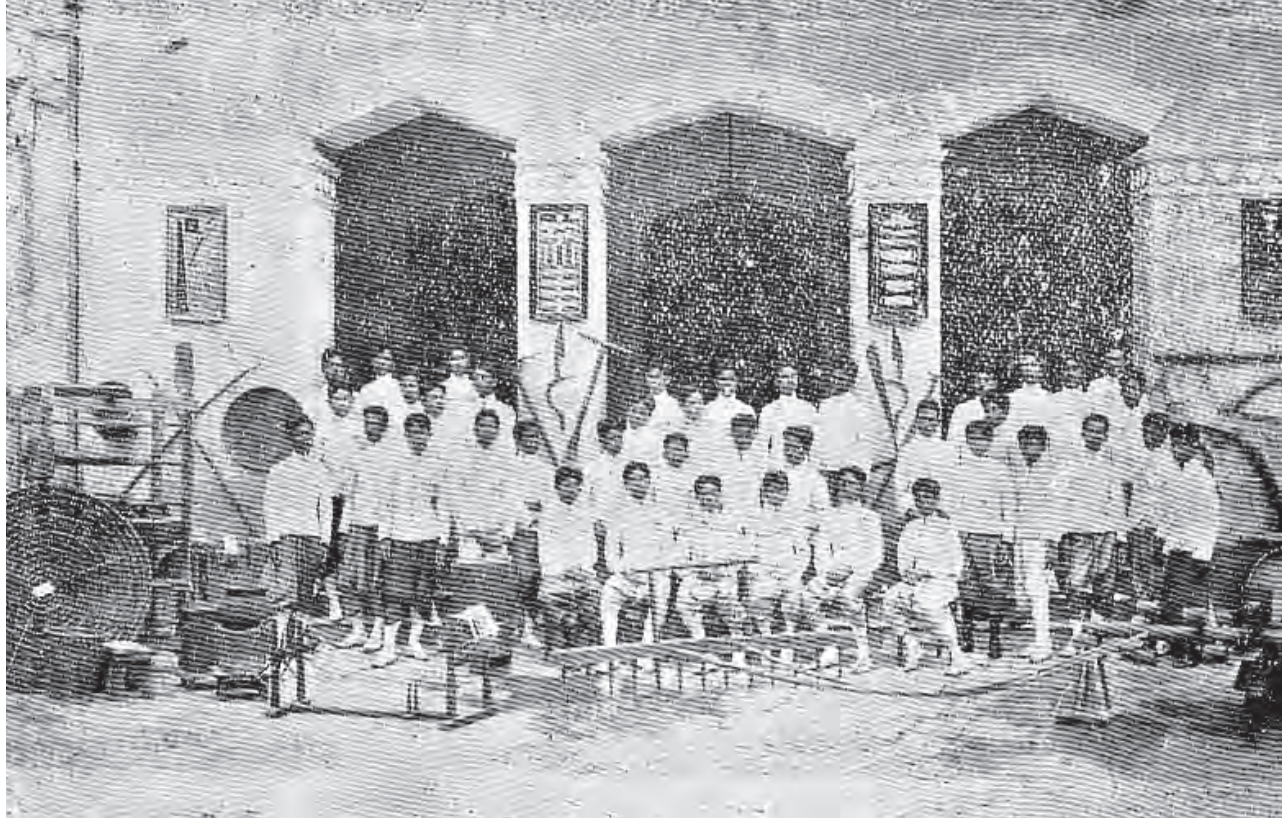
วังสมเด็จพระเจ้าจอร์จที่สามแห่งสหราชอาณาจักรมีผังบริเวณรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส มีคูน้ำล้อมรอบเขตวังชัดเจน ประตูวังอยู่ทางด้านถนนบารุงเมืองตอนนอก คือด้านทิศเหนือ มีถนนตรงมายังตัวตำหนักใหญ่ ซึ่งมีคูน้ำรูปร่างคดเคี้ยวอย่างธรรมชาติล้อมอยู่อีกชั้นหนึ่ง หลังตำหนัก มีเรือนบริวาร เป็นเรือนแถวไม้ยาว วางล้อมลานโล่งหลังตำหนัก ตัวตำหนักเป็นอาคารเครื่องก่อ สูง 4 ชั้น ชั้นล่างเป็นห้องจัดเลี้ยง ห้องนั่งเล่น ห้องอาหาร ห้องนอน และห้องน้ำ ชั้น 2 เป็นส่วนของที่ประทับ ประกอบด้วยห้องนั่งเล่น ห้องเสวย ห้องบรรทม ห้องทรง เป็นต้น ชั้น 3 ประกอบด้วยห้องนั่งเล่น ห้องมหัศจรรย์ และเฉลียงลาดฟ้า ส่วนชั้นที่ 4 เป็นห้องเล็กเฉพาะส่วนหอคอยแปดเหลี่ยมด้านทิศตะวันออก มีลักษณะเด่น

ที่รูปแบบสถาปัตยกรรมแบบนีโอโกธิค (Neo-Gothic) มีผังแบบไม่สมมาตร โครงสร้างอาคารเป็นผนังก่ออิฐ มีการใช้เสาหินแกรนิตในส่วนที่รับน้ำหนักมาก และเสาหินอ่อนในส่วนที่ต้องการความประณีต พื้นอาคารมีทั้งพื้นไม้ พื้นปูหินอ่อน และพื้นปูกระเบื้องลายผ้าเพดานไม้ ช่องเปิด 2 ชั้นล่างเป็นซุ้มยอดช่องเปิดชั้น 3 และชั้น 4 เป็นซุ้มยอดโค้งแหลม (pointed arch) บานประตูหน้าต่างเป็นบานลูกฟักไม้ ผนังอาคารชั้นล่างฉาบปูนเรียบทาสีเป็นแถบอ่อนแก่สลับกันเป็นทางนอน ยอดผนังรอบอาคารทำเป็นใบเสมาแบนอย่างฝรั่ง คล้ายป้อมปราการในยุคกลาง จนฝรั่งในกรุงเทพฯ สมัยนั้นเรียกว่า **วังวินด์เซอร์**

(Windsor Palace) ตามอย่างพระราชวังวินด์เซอร์ที่ประเทศอังกฤษ ส่วนชาวสยามเรียก **วังกลางทุ่ง** เพราะตั้งอยู่ในที่โล่งนอกพระนคร บ้างก็เรียก **วังใหม่** เพราะเป็นวังที่สร้างขึ้นใหม่ในขณะนั้น

หลังจากที่สมเด็จพระเจ้าจอร์จที่สามแห่งสหราชอาณาจักรสวรรคตแล้ว ในพ.ศ. 2439 รัชกาลที่ 5 จึงโปรดเกล้าฯ ให้ใช้ตำหนักวังใหม่เป็นโรงเรียนแผนที่ จนถึงพ.ศ. 2451 จึงย้ายโรงเรียนกรมคลองและโรงเรียนกลีกรมมารวมกับโรงเรียนแผนที่ ตั้งเป็นโรงเรียนกระทรวงเกษตรธิการ โดยใช้ตำหนักวังใหม่เป็นอาคารเรียนสืบต่อมา ส่วนเรือนบริวารทางทิศใต้ของตำหนัก เป็นเรือนไม้ใต้ถุนสูง ใช้เป็นที่พักนักเรียน

ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ในพ.ศ. 2453 โปรดเกล้าฯ ให้สถาปนาโรงเรียนข้าราชการพลเรือนในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวขึ้น พระราชทานที่ดิน 1,309 ไร่ ที่ตำบลประทุมวันของพระคลังข้างที่ ซึ่งรวมถึงพื้นที่วังใหม่ด้วย ให้สภาจัดการโรงเรียนข้าราชการพลเรือนฯ เข้าเป็นที่ตั้งโรงเรียนดังกล่าว โดยในพ.ศ. 2456 วังใหม่เป็นที่ตั้งของโรงเรียนยंत्रศึกษา ของโรงเรียนข้าราชการพลเรือนฯ แล้วย้ายโรงเรียนครุศึกษา จากบ้านสมเด็จพระยา ธนบุรี และโรงเรียนรัฐศาสต์ศึกษา จากในพระบรมมหาราชวัง มาสมทบ ในพ.ศ. 2458 และพ.ศ. 2459 ตามลำดับ

ต่อมาในวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2459 โปรดเกล้าฯ ให้สถาปนาโรงเรียนข้าราชการพลเรือนฯ ขึ้นเป็น **จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย** แบ่งการเรียนการสอนออกเป็น 4 คณะ เปิดสอนตั้งแต่พ.ศ. 2461 เป็นต้นมา วังใหม่ก็ได้ใช้เป็นที่ตั้ง

ของคณะอักษรศาสตร์และวิทยาศาสตร์ โดยตัวดำเนินใช้เป็นที่ทำงานคณบดี ห้องพักศาสตราจารย์ ห้องปาฐกถาใหญ่ ห้องบรรยายและห้องปฏิบัติการของวิชาฟิสิกส์ เคมี ชีววิทยา ส่วนเรือนบริวารทางทิศใต้ของดำเนินมี 4 หลัง เป็นเรือนไม้ใต้ถุนสูง ส่วนมากใช้เป็นหอพักนิสิตคณะต่างๆ รวมเรียกว่า **หอวัง** โดยที่อาคารบางหลังดัดแปลงชั้นใต้ถุนเป็นห้องเรียน ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส และภาษาละติน และใช้เป็นห้องสอบไล่ปลายปี จนถึงพ.ศ. 2472 อาคารเรียนคณะวิทยาศาสตร์แล้วเสร็จ จึงใช้ดำเนินเป็นที่เรียนของนิสิตแผนกฝึกหัดครู ส่วนเรือนบริวารใช้เป็นโรงเรียนมัธยมหอวังแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จนถึงพ.ศ. 2478 เมื่ออาคารเรียนโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาแล้วเสร็จ แผนกฝึกหัดครูและโรงเรียนมัธยมหอวังฯ จึงย้ายออกไป

ในพ.ศ. 2479 ตำนันกว้างใหม่และอาคารประกอบหมด
หน้าที่ใช้สอยลง รัฐบาลในสมัยนั้นได้ทำสัญญาเช่าที่ดินบริเวณ
กว้างใหม่จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อสร้างสนามศุภชลาศัย
กรีฑาสถานแห่งชาติ พร้อมอาคารประกอบ เช่น สนามกีฬาในร่ม
สระว่ายน้ำ ฯลฯ ตำนันกว้างใหม่และอาคารประกอบจึงถูกรื้อ
ถอนไปในพ.ศ. 2479 นั้นเอง

The New Palace

Joachim Grassi
1884

The New Palace—popularly known as Windsor Palace—was located on the outer Bamrungmuang Road, present-day Rama I Road. Built by King Chulalongkorn for his son, H.R.H. the Crown Prince Maha Vajirunahis, the palace was designed by Joachim Grassi, an Italian architect and contractor, as early as 1880. The King presided over the foundation stone laying ceremony on November 11, 1881, and construction was completed in July 1884. However, Prince Maha Vajirunahis never resided there, spending his days in the Grand Palace until his demise in 1895.

The palace was a square-planned compound surrounded by moats. The main entrance was on the outer Bamrungmuang Road, or the northern side, with a carriage-way going straight to the main residence, which was also surrounded by the meandering lines of another moat. On the south side were 2-storey wooden bungalows that served as servants' quarters forming a rectangular court. The main residence was a 4-storey masonry structure, with a waiting room, a salon, a sitting room, a banquet hall, a breakfast parlour, and a bedroom with bath on the 1st floor. The 2nd floor featured a dining room, a salon, a sitting room, a billiard room, a library, and several bedrooms. The 3rd floor had a living room, a sitting room, a cabinet of curiosities, with a terrace roof. The plan was asymmetrically arranged, and the building was Neo-Gothic in style. The structure was largely masonry, with the use of granite and

marble pillars at certain parts. Flooring materials included wood, marble, and patterned tiles. Window opening design included Tudor arches on the two lower floors, and pointed arches on the top floors. Exterior walls were stuccoed and rusticated, with decorative crenellations along the parapets. With such architectural style, European residents in Bangkok then nicknamed the palace “Windsor Palace,” given its resemblance to its namesake in Britain. Their Siamese contemporaries called the building either **Wang Klang Thung** [Palace in the Field], given its location outside the city proper, or simply **Wang Mai** [the New Palace].

After the death of Prince Maha Vajirunahis, in 1896 King Chulalongkorn let the Survey Department use the palace as the Survey School. In 1908, schools for agriculture and irrigation were incorporated with the Survey School into the Agricultural College, which used the main residence as lecture halls, while the servants' quarters were used as residence halls.

In 1910 King Vajiravudh established King Chulalongkorn's Civil Service College, graciously granting the college the permission to use 1,309 rai of Privy Purse land at Pratumwan, which included the New Palace and its grounds. In 1913 the palace building was occupied by Rongrian Yantrasuksa [the Engineering School]; a few years later the Teachers' Training School and the School for Public Administration also shared the New Palace compound.

On March 26th, 1917, the Civil Service College was elevated to become Chulalongkorn University. With four initial faculties, the university began offering courses in the following year. Since then, the New Palace served as the Faculty of Arts and Science. The main residence was used as the dean's office, professors' offices, lecture halls and laboratories for Physics, Chemistry, and Biology Departments. The four bungalows south of the main residence were used as residence halls, collectively known as **Ho Wang** [Palace Residence Halls]. Some rooms on the ground floor of these buildings were converted into lecture halls and examination rooms.

After the completion of the Faculty of Science building in 1929, the main residence of the New Palace was used by the Teacher Training Department, until the Department had its own building in 1935. Vacant of any use, in 1936 the New Palace compound was rented out by the university to the state, in order to build the National Stadium and other sporting facilities. Accordingly, demolition of the New Palace occurred by the end of that year, thereby ending the life of the university's first building.

เรือนกระตราง และบ้านพักอนุสาวรีย์ (บ้านพักผู้บัญชาการและคณาจารย์)

ไม่ทราบนามสถาปนิก
ประมาณ พ.ศ. 2456

บ้านพักผู้บัญชาการและคณาจารย์ เป็นกลุ่มอาคารพักอาศัยสมัยรัชกาลพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ประมาณหกหลัง ตั้งอยู่ริมถนนพญาไท ทางฝั่งตะวันตกของพื้นที่มหาวิทยาลัย ลักษณะเป็นเรือนครึ่งตึกครึ่งไม้ มีผังแบบอสมมาตร สูงสามชั้นบ้าง สองชั้นบ้าง ได้ดูแลอย่างดี มีเสาก่ออิฐถือปูนสี่เหลี่ยมขนาดใหญ่ หลังคาปั้นหย่า หลังคาจั่ว หรือหลังคาจั่วปีกนก มุงกระเบื้องว่าว ประดับลวดลายไม้ฉลุเล็กน้อยในส่วนสำคัญ เช่น ปันลม หน้าจั่ว ผนังเรือนไม้สักโปร่ง กรอบหน้าต่างบานกระทุ้งแบบมีเกล็ดไม้ซ้อนในบาน มีราวกันตกประดับลวดลายไม้ฉลุอย่างเรือนขนมปังขิงแบบเรียบๆ ตามความนิยมในสมัยรัชกาลที่ 6

เรือนหลังใหญ่ที่สุดในกลุ่มอาคารเหล่านี้เป็นอาคารสูงสามชั้น เมื่อแรกสร้างใช้เป็นบ้านพักของผู้บัญชาการโรงเรียนข้าราชการพลเรือน ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว สันนิษฐานว่าสร้างขึ้นในราวพ.ศ. 2456 ต่อมาในพ.ศ. 2460 มหาวิทยาลัยได้ตัดแปลงเป็นที่ทำการกรมมหาวิทยาลัย

ต่อมาภายหลังใช้เป็นหอสมุด และเป็นที่ตั้งของแผนกวิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์อยู่ระยะหนึ่ง สันนิษฐานว่าเรือถอนลงในภายหลัง เมื่อมีการก่อสร้างสำนักงานเลขาธิการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และตึกกองอำนวยการยูวชนนายทหาร (ปัจจุบันคือ อาคารจามจรี 1 และอาคารจามจรี 2) ส่วนอาคารหลังอื่นๆ คงเรือถอนไปตามกาลเวลา คงเหลืออาคารบ้านพักอาศัยขนาดเล็กสองหลัง หลังหนึ่งเคยใช้เป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ต่อมาในพ.ศ. 2536 มหาวิทยาลัยเล็งเห็นความสำคัญทางประวัติศาสตร์ของอาคารหลังนี้ จึงดำเนินการอนุรักษ์อาคารปรับเปลี่ยนการใช้งานเป็นเรือนรับรองสำหรับกิจกรรมสำคัญของมหาวิทยาลัย ให้ชื่ออาคารว่า **เรือนกระตราง** เพื่อเป็นที่ระลึกถึงพระยากระตราง (ม.ล. ทศทิศ อิศรเสนา) ผู้บัญชาการมหาวิทยาลัยในช่วงพ.ศ. 2472 ถึงพ.ศ. 2475 ส่วนเรือนอีกหลังหนึ่ง เดิมเป็นบ้านพักอนุสาวรีย์ หอพักนิสิตจุฬาฯ ปัจจุบันทางมหาวิทยาลัยกำลังดำเนินการอนุรักษ์และปรับปรุงเพื่อใช้ประโยชน์ในกิจการของหอพักนิสิตต่อไป

Ruen Pharotracha and the Residence of Dormitory Warden (Residences of the University Principal and Professors)

Architect unknown

Circa 1913

Located on the west side of Phyathai Road were six houses dating from the reign of King Vajiravudh. Originally used as residences of the University's Principal and professors, the houses were partly masonry, partly wooden in structure. With typical asymmetrical plans, ranging from two-to three-storey in height, the houses shared common features such as open ground floor lined with stout masonry columns, hip or hip-gable roof covered with cement tiles, decorated in parts with fine gingerbread-style wooden decorations. Walls were largely louvered, while casement windows were fitted with awning-style inset. Railings were simple, with restrained use of gingerbread-style detail typical of the period.

Probably constructed around 1913, the largest of these houses was a three-storey mansion that originally served as the University Principal's residence. By 1917 it was converted and used as the office of the University Affairs Department.

Later on, it served successively as the University Library, and the Department of Architecture. The building was probably demolished during the 1940s, replaced by the Secretariat Building and the Office of the Yuwachon Nai Thahan [Militarized Youth Movement] (present-day Chamchuri I and Chamchuri II buildings). Other houses were demolished through the years. At present there are only two residences left. One was once occupied by Chulalongkorn University Demonstration School. In 1993 the university restored the house and has since used it as a reception hall for major university functions. It was named **Ruen Pharotracha**, after Phraya Pharotracha (M.L. Thotsathit Isarasena), who held the position of University Principal from 1929 to 1932. The other remaining house used to be the residence of Dormitory Warden, and will soon be restored and serve the Dormitories' purposes.

บ้านพักอนุสาสิก
The residence of dormitory warden

อาคารมหาจุฬาลงกรณ์ (ตึกบัญชาการ)

เอ็ดเวิร์ด ฮีลี และเอมิลิโอ โจวันนี กอลโล
พ.ศ. 2464

ตึกบัญชาการ (ปัจจุบันเรียก อาคารมหาจุฬาลงกรณ์) เริ่มก่อสร้างเมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2457 เพื่อเป็นอาคารบัญชาการและอาคารเรียนของโรงเรียนข้าราชการพลเรือนในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ออกแบบโดย นายเอ็ดเวิร์ด ฮีลี สถาปนิกชาวอังกฤษ และนายเอมิลิโอ โจวันนี กอลโล วิศวกรชาวอิตาลีในประจำกระทรวงนคราทร พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินทรงวางศิลาพระฤกษ์ ณ โถงกลางอาคารในวันที่ 3 มกราคม พ.ศ. 2458 นับเป็นอาคารหลังแรกที่สูงขึ้นเพื่อโรงเรียนข้าราชการพลเรือนในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งจะสถาปนาขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยสำหรับพระนครต่อไป ตามพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ตามความในพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ในการพระราชพิธีวางศิลาพระฤกษ์อาคารหลังนี้ ตอนหนึ่งความว่า

“พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว . . . ได้ทรงพระราชปรารภมานานแล้ว ในเรื่องที่จะให้มีมหาวิทยาลัยขึ้นสำหรับเป็นสถานอุดมศึกษาของชาวสยาม แต่ในรัชสมัยของพระองค์ยังมีเหตุติดขัด ซึ่งการจะยังดำเนินไปไม่ได้ตลอดตลอดไปร้ง ตัวเราเป็นรัชทายาทจึงรู้สึกเป็นหน้าที่อันหนึ่งที่จะต้องทำการนั้นให้สำเร็จตามพระราชประสงค์ โดยรู้ว่าเมื่อได้ทำสำเร็จแล้ว จะเป็นเครื่องเพิ่มพูนพระเกียรติยศ เป็นราชานุสาวรีย์ เป็นที่คำนึงถึงพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระปิยมหาราชของชาติไทยเรา เป็นการสมควรยิ่งนักที่จะสร้างพระราชานุสาวรีย์อันใหญ่และถาวรเช่นนี้ ทั้งจะได้เป็นเครื่องที่จะทำให้บังเกิดประโยชน์แก่ชาติไทย ไม่มีเวลาเสื่อมสูญด้วย”

ตึกบัญชาการตั้งอยู่ใกล้ทางเข้ามหาวิทยาลัยด้านถนนสนามม้า (ปัจจุบันคือ ถนนอังรีดูนังต์) ตัวอาคารวางยาวขนานถนนภายในมหาวิทยาลัยทางด้านทิศใต้ ทำให้ได้รับลมเต็มที่ เป็นอาคารโครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็ก สูงสองชั้น หลังคาจั่วซ้อนชั้น มีผังแบบสมมาตร มุขกลางเป็นโถงบันได มุขด้านตะวันออกและด้านตะวันตกเป็นห้องเรียนใหญ่ มีห้องทำงานของผู้บริหารมหาวิทยาลัยและห้องเรียนวางต่อเนื่องกันไป และมีทางเดินล้อมรอบอาคารทั้งชั้นล่างและชั้นบน พื้นที่อาคารรวม 4,660 ตารางเมตร งบประมาณค่าก่อสร้าง 436,000 บาท

รูปแบบสถาปัตยกรรมของตึกบัญชาการเป็นแบบไทยประยุกต์ ตามความประสงค์ของสภาจัดการโรงเรียนข้าราชการพลเรือน ที่ให้สร้างอาคารเรียนของสถาบันอุดมศึกษาแห่งแรกของสยามให้มีโครงสร้างและวัสดุที่ทันสมัย แต่มีรูปแบบที่แสดงศิลปะสถาปัตยกรรมไทยในสมัยต่างๆ เช่น เครื่องลายทองและลายผ้าแพดานแบบสมัยสุโขทัย หน้าทับันไดและลูกมะหวดช่องลมแบบขอม หน้าบันลายเทพพนมก้านขดแบบสมัยรัตนโกสินทร์ หน้าบันมุขกลางประดับตราอาร์มแผ่นดินในสมัยรัชกาลที่ 5 มุขข้างประดับรูปอรุณเทพบุตร

ตึกบัญชาการก่อสร้างแล้วเสร็จในพ.ศ. 2464 และเป็นอาคารสำคัญของมหาวิทยาลัยสืบมา โดยเป็นที่ทำงานของผู้บริหารมหาวิทยาลัย และที่ทำการคณะอักษรศาสตร์และวิทยาศาสตร์ จนถึงรัชกาลพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล แผนกวิทยาศาสตร์ได้แยกออกไปจากคณะอักษรศาสตร์ ส่วนสำนักงานผู้บริหารมหาวิทยาลัยก็ได้ย้ายไปตั้งทางฝั่งตะวันตกของถนนพญาไท ตึกบัญชาการเป็นที่ตั้งของคณะอักษรศาสตร์สืบมา ภายหลังจึงเรียกกันว่า **อาคารอักษรศาสตร์ 1** จนถึงพ.ศ. 2540 ได้มีการบูรณะอาคารครั้งใหญ่ให้ถาวรมั่นคงและทันสมัย โดยที่ยังคงสงวนรักษารูปแบบสถาปัตยกรรมของเดิมไว้อย่างครบถ้วน ใช้เป็นที่จัดการพิธี ห้องประชุมและบรรยายของมหาวิทยาลัย โดยเปลี่ยนนามอาคารเป็น **อาคารมหาจุฬาลงกรณ์**

Maha Chulalongkorn Building (Administration Building)

Edward Healey and Emilio Giovanni Gollo

1921

The Administration Building, presently Maha Chulalongkorn Building, was originally built to house the administrative offices and lecture halls for the Civil Service College. The British architect Edward Healey, in collaboration with an Italian engineer Emilio Giovanni Gollo, created the design, and construction began on February 1st, 1915. The building was the first one purposely built for the Civil Service College, which would eventually be elevated to become Siam's first university. King Vajiravudh presided over the laying of the foundation stone ceremony on January 3rd, 1916 and delivered a royal address on the occasion:

“H.M. King Chulalongkorn had long since wished to set up a university for the people of Siam. However, due to some obstacles, the plan failed to fully materialize during his reign. I, as his heir, feel it is one of my immediate duties to carry out his wish, knowing that once established, the university will serve not merely as a large and permanent memorial to the glory of H.M. King Chulalongkorn, the nation's beloved monarch, but will also be of enduring benefits to the nation of the Thais in the years to come.”

The Administration Building was located near the campus entrance on Racecourse Road (present-day Henri Dunant Road). Placed lengthwise along the main street on campus, the building fully received seasonal wind from the south. A two-storey reinforced concrete structure with gable roofs, the building was symmetrical in plan. A grand staircase was placed at the central hall, with large lecture halls at the eastern and western ends, all interconnected with administrative offices and lecture halls. Wide verandas wrapped around the entire building on both floors. Total floor area was 4,660 square meters, with a construction cost of 436,000 baht.

As per the Civil Service College Council's wish, the Administration Building was modern in terms of structure and building materials, but in terms of architectural styles it was manifestly an eclectic mix of traditional Thai styles: Sukhothai-style roof decoration and ceiling panels, Khmer-style staircase railing and balustrades, and Rattanakosin-style decorative sculptures on the pediments made with cement. The central hall's pediment was adorned with the Coat of Arms of the Kingdom of Siam. Those on the two side halls' were decorated with the figure of Arun, the Hindu god of dawn.

Since its completion in 1921, the building has been a prominent landmark on campus. It was first occupied by the university's administrative offices, together with the Faculty of Arts and Science. During the reign of King Ananda Mahidol (r. 1935 – 1946), the Faculty of Science separated from the Faculty of Arts and moved to its own premises. At the same time, the university's administrative offices were moved to the new building on the other side of Phyathai Road, so only the Faculty of Arts and the university's Central Library remained as the building's occupants. Accordingly, the building was subsequently renamed **Aksonsat I (Arts I)**. Eventually, in 1997 the university undertook a major restoration of the building and re-purposed it as a central space for ceremonial functions, with conference halls and meeting rooms fully equipped with modern facilities, while the historic building's architectural integrity is carefully maintained. It is also renamed **Maha Chulalongkorn Building**.

มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์

ตึกวิทยาศาสตร์

พระสาโรชรัตนนิมมานก์ (สาโรช สุขยางค์)
พ.ศ. 2472

ตึกวิทยาศาสตร์ หรือตึกขาว เป็นอาคารเรียนของคณะวิทยาศาสตร์ ตั้งอยู่ที่ถนนสายหลักภายในมหาวิทยาลัยในสมัยรัชกาลที่ 6-รัชกาลที่ 7 ทางทิศใต้ของสนามฟุตบอล ค่อนไปทางด้านถนนพญาไท นับเป็นอาคารหลังแรกของคณะวิทยาศาสตร์ เพราะนับแต่แรกสถาปนาแผนกวิทยาศาสตร์ สังกัดคณะอักษรศาสตร์และวิทยาศาสตร์นั้น แผนกวิทยาศาสตร์ได้ใช้อาคารวังใหม่เป็นสถานที่จัดการเรียนการสอนเรื่อยมา

จนถึงช่วงปลายรัชกาลพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว กระทรวงธรรมการได้เริ่มดำเนินการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาแพทยศาสตร์ให้ทันสมัย โดยสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก ทรงประสานให้มูลนิธิโรคคักิเฟลเลอร์ให้ความช่วยเหลือบุคลากร งบประมาณ ตลอดจนแนวทางในการเรียนการสอนวิชาแพทยศาสตร์ให้ทันสมัย โดยในพ.ศ. 2466 มีข้อตกลงร่วมให้รัฐบาลสยามสร้างอาคาร

ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์อย่างทันสมัยขึ้น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจึงดำเนินการสร้างอาคารเรียนวิทยาศาสตร์ขึ้น โดยพระสาโรชรัตนนิมมานก์ (สาโรช สุขยางค์) หัวหน้ากองสถาปัตยกรรม กรมศิลปากร เป็นสถาปนิกและผู้ควบคุมการก่อสร้าง เริ่มก่อสร้างในพ.ศ. 2469 แล้วเสร็จในต้นปีพ.ศ. 2472 ใช้งบประมาณในการก่อสร้างประมาณหนึ่งแสนบาท

อาคารดังกล่าวเป็นตึกสองชั้น โครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็ก มีชั้นใต้ดิน ผังอาคารเป็นรูปตัวที (T) มีโถงทางเข้า โถงบันได และห้องบรรยายใหญ่ที่กลางอาคาร ที่ปลายอาคารด้านตะวันออกและตะวันตกเป็นห้องปฏิบัติการใหญ่ ทั้งชั้นบนและชั้นล่าง รวม 4 ห้อง ใช้เป็นห้องปฏิบัติการชีววิทยา ฟิสิกส์ เคมีอินทรีย์ และเคมีอนินทรีย์ ส่วนที่เหลือเป็นห้องทำงานและห้องพักอาจารย์ มีระเบียงทางเดินยาวตลอดอาคารด้านทิศใต้

อาคารหลังนี้มีประโยชน์ใช้สอยอย่างสมัยใหม่ ทว่ามีรูปแบบภายนอกที่เป็นแบบไทยประยุกต์ มีลักษณะเด่นที่การทำหลังคาจั่วผสมปั้นหยาขนาดใหญ่ พร้อมกันสาตรอบทั้งชั้นบนและชั้นล่าง มุงกระเบื้องเคลือบแบบไทยสีดินเผาเรียบๆ หลังคาเป็นโครงสร้างไม้ วางซ้อนไปบนโครงหลังคาแบนคอนกรีตเสริมเหล็กตัวอาคารมีการตกแต่งไม่มาก ช่องเปิดประตูหน้าต่างเป็นช่องสี่เหลี่ยมเรียบๆ วางจังหวะให้ส่วนห้องปฏิบัติการดูแตกต่างจากส่วนอื่นๆ เล็กน้อย หน้าต่างแต่ละช่องแบ่งเป็นสองตอน ตอนล่างเป็นบานกระทุ้งเข้าข้างใน ตอนบนแบ่งเป็นสามบานย่อยเปิดระบายอากาศได้สองบาน เหนือขึ้นไปมีหน้าต่างช่องแสงขนาดเล็ก ทำเป็นซุ้มยอดแหลมแบบไทย ผนังอาคารทาสีขาวทำให้นิยมเรียกกันว่า **ตึกขาว**

ตึกขาวเป็นอาคารหลักของคณะวิทยาศาสตร์เรื่อยมา โดยชั้นล่างเป็นที่ทำการของแผนกเคมี แผนกฟิสิกส์ แผนกคณิตศาสตร์ และห้องสมุด ส่วนชั้นบนเป็นที่ทำการแผนกชีววิทยา จนภายหลังมีการสร้างอาคารเพิ่มเติม ได้แก่ ตึกฟิสิกส์ (พ.ศ. 2478) ตึกเคมี 1 (พ.ศ. 2483) แผนกต่างๆ จึงขยับขยายออกไป อย่างไรก็ตามในสมัยต่อๆ มาได้มีการต่อเติมอาคารตึกขาวอีกหลายครั้ง โดยเฉพาะการสร้างอาคารเคมี 2 ต่อไปทางทิศตะวันออกของตึกขาวในพ.ศ. 2492 นอกจากนี้ยังมีการต่อเติมอาคารออกไปทางทิศใต้และทิศตะวันตกในสมัยต่อมา โดยที่ยังรักษารูปแบบสถาปัตยกรรมให้กลมกลืนกับอาคารเดิมไว้จนทุกวันนี้

Science Building

Phra Sarotrattanimman (Sarote Sukkhayang)
1929

The Science Building, popularly known as Tuk Khao [White Building], was located on the south side of the main street on campus, facing the football field to its north. It was the Faculty of Science's first building of its own, because since its establishment the Science Department had been occupying the New Palace, on the northwest corner of the campus.

Towards the end of King Vajiravudh's reign, the Ministry of Public Instruction began to modernize Siam's medical education. H.R.H. Prince Mahidol was instrumental in getting a generous support from the Rockefeller Foundation, both in terms of human resources and funding, to improve medical education in Siam. In 1923 it was mutually agreed that the Siamese government would build a modern laboratory building for the teaching of sciences at Chulalongkorn University. Phra Sarotrattanimman (Sarote Sukkhayang), the Director of the Architectural Section, Department of Fine Arts, was the architect in charge, working in collaboration with Luang Wisansinlapakam (Chua Patthamachinda). Construction took three years, from 1926 to early 1929, with the budget of 100,000 baht.

The Science Building was a reinforced concrete structure, two-storey high, with a basement floor. The building's plan was T-shaped, with the main entrance, staircase hall, and the main lecture hall at the center. On the western and eastern ends were the four main laboratories for Biology, Physics, Organic Chemistry, and Inorganic Chemistry, altogether linked with the central hall through a row of offices, with a connecting corridor on the south side of the building.

In spite of the thoroughly modern function, the Science Building was clad with a Thai-style façade. Main features included the prominent use of hip-gable roof with wide eaves, covered with traditional Thai terracotta roof tiles. With wooden structure, this roof was placed atop a flat concrete roof. The building had minimal decorative elements, with simple, rectangular window openings, placed rhythmically to subtly differentiate the laboratories from other parts. Each window came in two parts. The lower part was an awning window. The upper part consisted of two casement windows flanking a fixed window at the center. There were also small clerestory windows with Thai-style pointed arch form. The exterior of the building was painted in white, so the building was popularly called **Tuk Khao, or White Building.**

Tuk Khao thus became the main building for the Faculty of Science. In the beginning, the lower floor was occupied by the library and the Departments of Chemistry, Physics, and Mathematics, while Biology Department was located on the upper floor. Later on, Physics Building and Chemistry I Building were built, in 1935 and 1940, respectively, some departments subsequently began to move out. Nonetheless, there were several additions to the Science Building, especially the construction of Chemistry II Building to its east, in 1949. Later, the building was also extended on the south and the west sides, both with the architectural style that blends well with that of the original building.

ตึกจักรพงษ์

พระสาโรชรัตนนิมมานก์ (สาโรช สุขยางค์)
และหลวงวิศาลศิลปกรรม (เชื้อ ปัทมจินดา)
พ.ศ. 2476

ตึกจักรพงษ์ (ปัจจุบันคือ หอประวัติ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) ตั้งอยู่ที่บริเวณระหว่างคณะวิศวกรรมศาสตร์และคณะวิทยาศาสตร์ เป็นอาคารที่สร้างขึ้นโดยเงินที่พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าจุลจักรพงษ์ประทานให้แก่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในพ.ศ. 2474 เพื่อสร้างสโมสรสถานสำหรับนิสิตจุฬาฯ และเพื่อเป็นอนุสรณ์สถานแห่งพระบิดา คือสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าจักรพงษ์ภูวนารถ กรมหลวงพิษณุโลกประชานาถ ผู้ทรงเอาพระทัยใส่ ทุ่มบารุงกิจการของมหาวิทยาลัยมาตั้งแต่ครั้งยังเป็นโรงเรียนข้าราชการพลเรือนของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว トラบจนเสด็จทิวงคตใน พ.ศ.2463

สโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยสถาปนาขึ้นตั้งแต่พ.ศ. 2465 เป็นเรือนไม้สองชั้นหลังใหญ่ ตั้งอยู่ทางฝั่งตะวันตกของถนนพญาไท ใกล้กับบริเวณหอพักนิสิต ถึงพ.ศ. 2474 พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าจุลจักรพงษ์ได้เสด็จมาทอดพระเนตรกิจการของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทรงเห็นว่าสโมสรสถานที่มีอยู่ไม่น่าเป็นที่มั่นคงถาวร จึงบังเกิดพระกุศลจิตศรัทธา ประทานเงินส่วนพระองค์ 20,000 บาท ให้แก่ทางมหาวิทยาลัย เพื่อสร้างสโมสรนิสิตใหม่ ในพ.ศ. 2475 พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าธานีนิวัติ เสนาบดีกระทรวงธรรมการ จึงได้มอบ

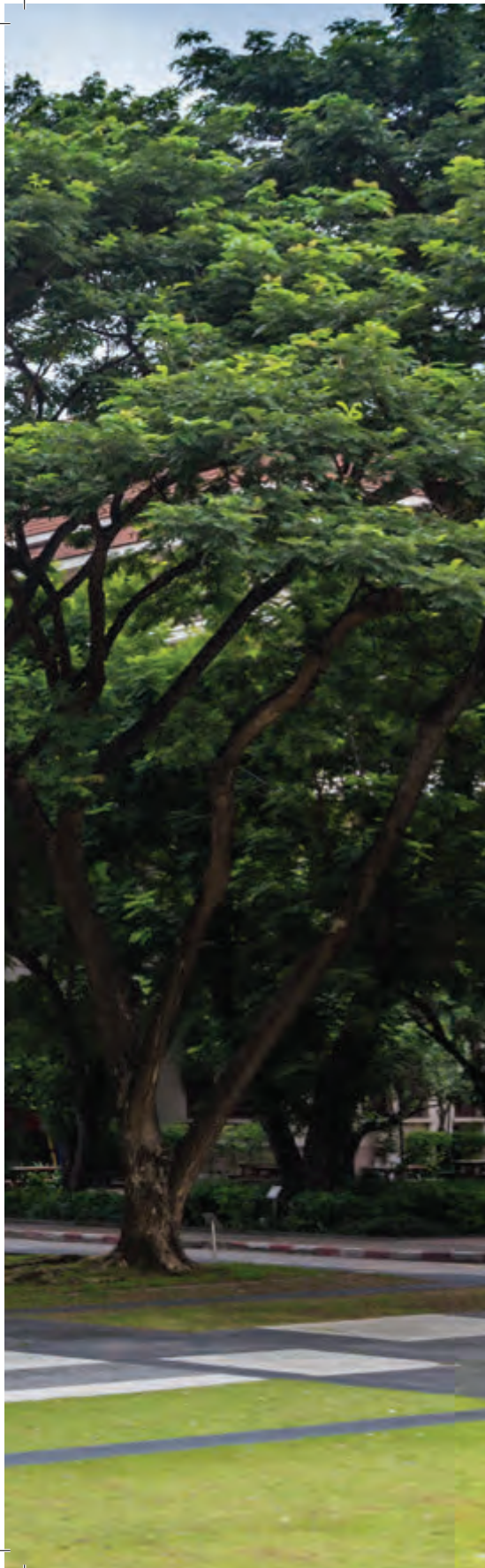
หมายให้พระสาโรชรัตนนิมมานก์ (สาโรช สุขยางค์) หัวหน้ากองสถาปัตยกรรม กรมศิลปากร และหลวงวิศาลศิลปกรรม (เชื้อ ปัทมจินดา) ร่วมกันออกแบบอาคารหลังนี้ขึ้น ใช้เวลาในการก่อสร้าง 8 เดือน งบประมาณค่าก่อสร้างอาคาร 18,900 บาท แล้วเสร็จและมีพิธีเปิดอาคารในวันที่ 26 พฤษภาคม พ.ศ. 2476 โดยพระเจ้าพี่ยาเธอ กรมขุนชัยนาทนเรนทร เป็นองค์ประธานในพิธี

ขณะนั้นพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าจุลจักรพงษ์ยังคงประทับอยู่ ณ ประเทศอังกฤษ จึงทรงมีลายพระหัตถ์ ลงวันที่ 21 มีนาคม พ.ศ. 2476 แสดงมุทิตาจิตในการเปิดตึกจักรพงษ์มายังเจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี (สนั่น เทพหัสดิน ณ อยุธยา) เสนาบดีกระทรวงธรรมการ มีความตอนหนึ่งว่า :

“ทุกประเทศในโลกนี้ เขาย่อมนับกันว่ามหาวิทยาลัยเป็นศูนย์กลางของการศึกษา เป็นศูนย์กลางของคนหนุ่มของชาติ เนื่องจากที่ตึกนี้จะเป็นสโมสรที่ชุมนุมของมหาวิทยาลัยของเรา จึงนับว่าตึกนี้จะเป็นศูนย์กลางของมหาวิทยาลัยของเราที่ได้ในตึกนี้และคนหนุ่มๆ สาวๆ ที่วันหนึ่งจะได้เป็นผู้ที่นำความสุขและความเจริญมาสู่ชาติ . . . เมื่อข้าพเจ้านึกถึงหน้าที่อันสำคัญยิ่งที่ตึกนี้จะมีต่อไป และนึกว่าตึกนี้ได้รับพระนามของพ่อข้าพเจ้าไว้แล้ว ทำให้ข้าพเจ้ามีความปิติยินดีเหลือที่จะหาถ้อยคำใดมากล่าวได้”

ตึกจักรพงษ์เป็นอาคารโครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็กสูงสองชั้น มีผังรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า กว้าง 12.00 เมตร ยาว 14.00 เมตร ด้านทิศเหนือมีมุขโถง ชั้นบนเป็นชาน มีลูกมะหวดรอบ ตรงกลางเป็นห้องโถงใหญ่ มีบันไดไม้สักขึ้นไปชั้นสองของอาคาร หลังคาจั่วไม้สองตับ มีกั้นสาทรอบ รองรับด้วยคันทวยคอนกรีต มุงกระเบื้องเกล็ดเต่าแบบไทย ลดมุขด้านตะวันออกและด้านตะวันตก ที่หน้าบันประดับตราจักรกระบอง อันเป็นตราประจำพระองค์ในสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมหลวงพิชณุโลกประชานารถ ตัวอาคารมีการตกแต่งไม่มาก เน้นมุมอาคารและแนวเสาด้วยเสาเก็จ (pilaster) ย่อมุมสูงสองชั้น ตัดกับเส้นลวดบัวที่ฐานอาคาร ช่องเปิดประตูหน้าต่างเป็นช่องสี่เหลี่ยมเรียบๆ เน้นมุขโถงทางเข้าเป็นพิเศษด้วยเสาย่อมุม ที่ยอดตกแต่งเป็นหัวเม็ด มีลูกมะหวดราวกันตกแบบไทยประยุกต์

ส่วนเรือนไม้ซึ่งเป็นสโมสรนิสิตเดิม ได้รื้อย้ายมาสร้างใหม่ทางทิศใต้ของตึกจักรพงษ์ ใช้เป็นโรงอาหารนิสิต สนามเบตมินตันและกีฬาต่างๆ ทั้งยังเคยใช้เป็นที่จัดพิธีพระราชทานปริญญาบัตรอีกด้วย

ในพ.ศ. 2496 พระองค์เจ้าจุลจักรพงษ์เสด็จทอดพระเนตรกิจการของมหาวิทยาลัยอีกคำรบหนึ่ง ทรงเห็นว่าตึกจักรพงษ์ทรุดโทรมและคับแคบ ไม่เพียงพอแก่จำนวนนิสิตเกือบ 3,000 คนในสมัยนั้น จึงประทานเงินเพิ่มเติมอีก 200,000 บาท เพื่อให้มหาวิทยาลัยบูรณะและต่อเติมอาคารออกไปทางทิศใต้ เพื่อรองรับกิจกรรมของนิสิตที่เพิ่มจำนวนมากขึ้น ทำให้ตึกจักรพงษ์มีผังรูปตรีมุข โดยที่ยังคงลักษณะทางสถาปัตยกรรมแบบไทยประยุกต์ไว้ได้อย่างกลมกลืน มีพิธีเปิดอาคารในวันที่ 20 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2497

มุขอาคารส่วนที่ต่อเติมนี้ ชั้นบนเป็นที่ทำการชมรมแสงและเสียง สโมสรนิสิตจุฬาฯ ซึ่งริเริ่มตั้งสถานีวิทยุขึ้นในพ.ศ. 2501 อันเป็นจุดกำเนิดของสถานีวิทยุจุฬาฯ ต่อมา

ในพ.ศ. 2529 มหาวิทยาลัยได้ดำเนินการบูรณะปรับปรุงอาคารครั้งใหญ่ เพื่อใช้เป็นที่ทำการของหอประวัติ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งได้สถาปนาขึ้นในวาระครบรอบ 60 ปีแห่งการสถาปนามหาวิทยาลัยในพ.ศ. 2520 การปรับปรุงและดัดแปลงอาคารแล้วเสร็จ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีเสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดอาคารหอประวัติ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2531

Chakrabongse Building

Phra Sarotrattanimman (Sarote Sukkhayang)
and Luang Wisansinlapakam (Chua Patthamachinda)
1933

Chakrabongse Building, presently known as Chulalongkorn University Memorial Hall, was located between Faculty of Engineering and Faculty of Science. In 1931 H.R.H. Prince Chula Chakrabongse granted the university with the fund needed to build a new student union building as a memorial to his father, H.R.H. Prince Chakrabongse Bhuvanath, who had had a keen interest in the administration and development of the university since its foundation, until his untimely demise in 1920.

Established in 1922, Chulalongkorn University Student Union was a large, two-storey wooden building. It was located on the west side of the campus, close to the resident halls. In 1931 Prince Chula Chakrabongse paid a visit to the university. Seeing the ramshackle state of the Union building, the prince graciously granted the university with the fund of 20,000 baht, in order to build a new student union building. In 1932, H.R.H. Prince Dhani Niwat, Minister of Public Instruction, gave the task of designing the building to Phra Sarotrattanimman (Sarote Sukkhayang), the Director of the Architectural Section, Department of Fine Arts, together with Luang Wisansinlapakam (Chua Patthamachinda). Construction took eight months, at the cost of 18,900 baht. After completion, Chakrabongse Building was officially opened on May 26th, 1933. H.R.H. Prince of Rangsit presided over the inauguration ceremony.

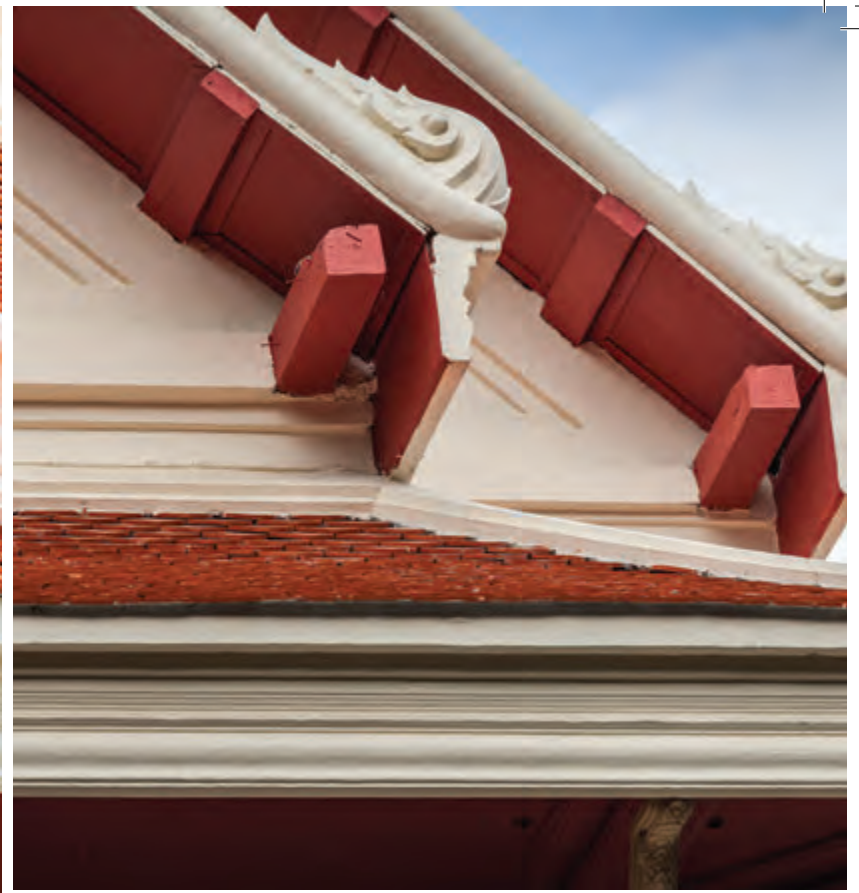
At the time of the inauguration, Prince Chula Chakrabongse was in England. Accordingly, he sent a congratulatory message to Chaophraya Thammasakmontri (Sanan Devahastin na Ayuttthaya), the Minister of Public Instruction, part of which reads:

“Every country in this world would consider the university as the center of education, the center of a nation’s young men. As this building would be the Union for our university, so it can be said that it will also be the center of the university, in this building, for the young men and women who will, in the future, bring happiness and prosperity to the nation. . . . I am thus overwhelmed with joy, just to think of the extremely important task that this building will have, and of the fact that it has already borne my father’s name.”

Chakrabongse Building was a two-storey reinforce concrete structure. Originally it had a simple rectangular plan, 12.00 meters wide and 14.00 meters long. On the north side there was an entrance porch topped with a balcony, specially adorned with balustrades. Inside there was a large hall, with a teakwood staircase rising to the upper floor. It had a two-layered gable roof with wraparound eaves. The roof was covered with traditional Thai terracotta tiles. The gable boards on the eastern and western side were adorned with the chakra [disc-like weapon] and a short club, the personal insignia of Prince Chakrabongse. Decorative elements were kept minimal.

หอประวัติจุฬาสงกรณ์มหาวิทยาลัย
ตึกจักรพงษ์

The height of the building was accentuated through the use of pilasters with redented corners that ran double height, contrasting with the horizontal lines of the mouldings at the base. Windows and doors were simple rectangles. Only the entrance porch was particularly decorated with columns with redented corners with hua met finials. Railings were adorned with Thai-style balustrades.

The old student union – a two-storey wooden structure – was relocated to a plot of land south of Chakrabongse Building. It was then used as a canteen, as well as for a range of activities, from badminton matches to convocation ceremonies.

In 1953 Prince Chula Chakrabongse paid the university another visit and saw that the Chakrabongse Building was in poor condition, its capacity inadequate for the 3,000 students at that time. He thus graciously gave the university 200,000 baht to renovate the building. It was also enlarged, with the addition of a room on the south side of the building. The plan thus became T-shaped, while the traditional Thai style was carefully maintained. The building was re-inaugurated on February 20th, 1954. The added room on the upper floor was occupied by the Light and Sound Club of the C.U. Student Union. The club was established in 1958, and later grew into Chulalongkorn University Broadcasting Station.

In 1986 the university undertook a major renovation of the building. It has since served as Chulalongkorn University Memorial Hall, which was established in 1977, on the occasion of the 60th anniversary of the university's foundation. H.R.H. Princess Maha Chakri Sirindhorn presided over the inauguration of the Memorial Hall at Chakrabongse Building on March 26th, 1988.

ตึกวิศวกรรมศาสตร์

พระสาโรชรัตนนิมมานก์ (สาโรช สุขยางค์)
และพระเจริญวิศวกรรม (เจริญ เชนะกุล)
พ.ศ. 2478

ตึกวิศวกรรมศาสตร์ (ปัจจุบันคือ อาคารวิศวกรรมศาสตร์ 1) เป็นที่ตั้งของคณะวิศวกรรมศาสตร์ ซึ่งแต่เดิมใช้อาคารตึกบัญชาการสำหรับการเรียนการสอน จนถึงราวพ.ศ. 2476 พระเจริญวิศวกรรม (เจริญ เชนะกุล) คณบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์ รับผิดชอบการขยายการเรียนการสอนให้ถึงระดับปริญญา จึงเสนอให้ทางมหาวิทยาลัยดำเนินการสร้างอาคารเรียนสำหรับคณะวิศวกรรมศาสตร์แยกออกมาโดยเฉพาะในบริเวณดงต้นกำปู ตรงข้ามกับตึกบัญชาการ โดยพระเจริญวิศวกรรมได้ดำเนินการออกแบบอาคารด้วยตนเอง ร่วมกับพระสาโรชรัตนนิมมานก์ (สาโรช สุขยางค์) หัวหน้ากองสถาปัตยกรรม กรมศิลปากร การก่อสร้างแล้วเสร็จ เปิดใช้อาคารในวันที่ 13 กรกฎาคม พ.ศ. 2478 อันเป็นวันที่มีพิธีแจกปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาวิศวกรรมศาสตรบัณฑิตรุ่นแรกในปีนั้น

ตึกวิศวกรรมศาสตร์เมื่อแรกสร้างเป็นอาคารโครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็กสูงสองชั้น มีผังแบบสมมาตร ประกอบด้วยห้องบรรยายและห้องพักอาจารย์ทั้งชั้นบนและชั้นล่าง มีทางเข้าและโถงบันไดที่กลางอาคาร เน้นทางเข้าด้วยการทำกรอบประตูสูงสองชั้น ที่ปลายอาคารด้านตะวันตกและตะวันออกทำมุขย่อ

มุมเป็นพิเศษ มีรูปแบบสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ ดังปรากฏในการทำผนัง (parapet) บังมิให้เห็นหลังคา การทำกันสาดเหนือหน้าต่างเป็นแผ่นคอนกรีตเสริมเหล็กบางๆ ยื่นออกมาจากตัวอาคาร จัดให้เป็นจังหวะประสานกับแนวบัวน้ำหยดปูนปั้นที่ขอบล่างของหน้าต่าง และการแสดงสัจจะของวัสดุผนังอาคาร ซึ่งเป็นอิฐก่อไม่ฉาบปูนไม่ทาสี แสดงเฉพาะแนวปูนสอที่นูนออกมาอย่างประณีตสม่ำเสมอ ผนังภายในโถงทางเข้าตกแต่งด้วยประติมากรรมปูนดำ ทำเป็นภาพเกี่ยวกับภารกิจของวิศวกรรม มีกรอบปูนปั้นสีเหลี่ยมซ้อนเป็นชั้นถี่ๆ แบบอาร์ต เดโก (Art Deco) สอดคล้องกับกรอบประตูทางเข้าด้านนอกอาคาร

ในสมัยต่อมา เมื่อการเรียนการสอนในคณะวิศวกรรมศาสตร์ขยายตัวมากขึ้น ได้มีการต่อเติมอาคารที่ชั้นบนจนกลายเป็นอาคารสูงสามชั้น มีผังอย่างชั้นล่าง ทว่ามุงด้วยหลังคาจั่วสูงใหญ่ ตกแต่งด้วยจั่วเล็กบนผืนหลังคา (dormer windows) เรียงรายเป็นจังหวะ ต่อมาในพ.ศ. 2482 คณะวิศวกรรมศาสตร์ได้สร้างอาคารลักษณะเดียวกันชั้นอีกหลังหนึ่ง อยู่ถัดตึกวิศวกรรมศาสตร์มาทางตะวันตก แล้วเสร็จและมีพิธีเปิดอาคารในวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2483 เรียกชื่ออาคารว่า **อาคารวิศวกรรมศาสตร์ 2**

Engineering Building

Phra Sarotrattanimman (Sarote Sukkhayang)
and Phra Charoenwisawakam (Charoen Chenakul)
1935

The Engineering Building, presently known as Engineering I Building, was the Faculty of Engineering's first building of its own. Since its inception the faculty had occupied a space in the Administrative Building until 1933, when the dean, Phra Charoenwisawakam (Charoen Chenakul), began to expand the curriculum to the bachelor's degree level. A part of Phra Charoenwisawakam's plan was to construct a building especially for the faculty, in a plot of land with a grove of rain trees, south of the Administrative Building. A civil engineer by training, Phra Charoenwisawakam designed the building himself, in collaboration with Phra Sarotrattanimman (Sarote Sukkhayang) of the Department of Fine Arts. After construction was completed, the building was inaugurated on July 13th, 1935, which was also the convocation day for the first Bachelors of Engineering.

Originally the Engineering Building was a two-storey reinforced concrete structure with symmetrical plan. It consisted of lecture halls and faculty offices on both floors, with an entrance hall and the main staircase at the center, which was especially accentuated with a double-height

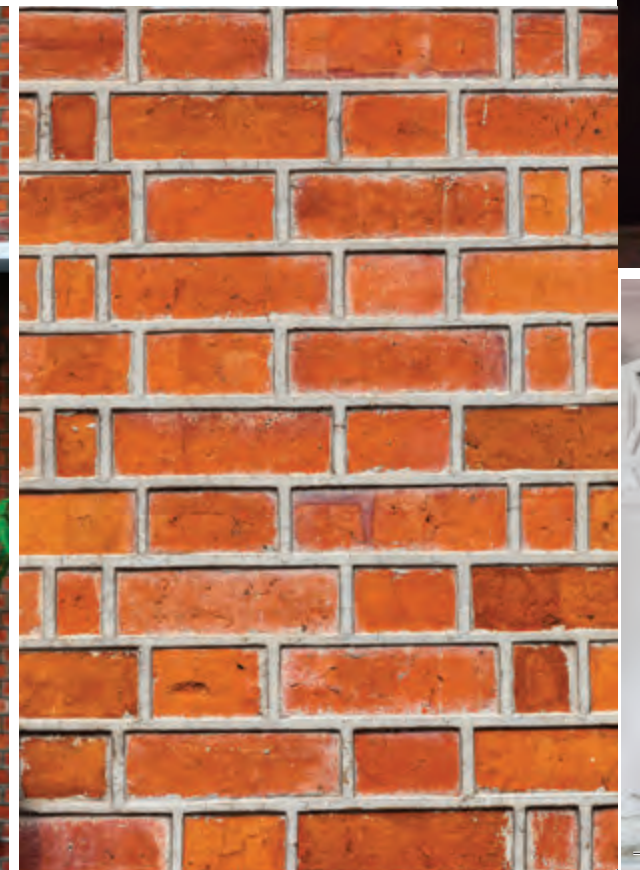
recess frame. Each end of the façade was accentuated with a projecting mass with redented profile in the Art Deco style. Elements of modern architecture include the use of parapet on the rooftop, and the thin, flat reinforced concrete planes of window awnings that were placed rhythmically, in conjunction with the thin strips of window sills. The truth to materials was best represented in the exposed brick walls with extruded mortar joints. The entrance hall was decorated with bas-relief panels showing the various duties of the engineers. Each panel was encased with an Art Deco-style recess frame, similar to the one on the outside marking the entrance.

Later on, when the Faculty of Engineering began to develop, a floor was added to the top, and the Engineering Building became three-storey. The addition was covered with a large gable roof, complete with small dormer windows rhythmically arranged. In 1939 the faculty added another building to the west of the original one. The new building, known as Engineering II Building, was inaugurated on June 24th, 1940. The original building thus became Engineering II.

หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พระสาโรชรัตนนิมมานก์ (สาโรช สุขยางค์)
และพระพรหมพิจิตร (อู่ ลากานนท์)
พ.ศ. 2482

หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สร้างขึ้นตามดำริของจอมพล ป. พิบูลสงคราม อธิการบดี เพื่อเป็นหอประชุมใหญ่ของมหาวิทยาลัย สำหรับพระราชพิธีพระราชทานปริญญาบัตร ตลอดจน “กิจการอย่างอื่นของมหาวิทยาลัย ที่จะต้องมีบรรดาอาจารย์และนิสิตตลอดจนอาศัยกันอยู่ด้วย มาประชุมกันอย่างพร้อมเพรียง มีอาทิคือ งานแจกรางวัลประกวดเรียงความ งานปาฐกถาพิเศษ และงานละครประจำปี” เมื่อสภามหาวิทยาลัยเห็นชอบกับแนวความคิดนี้แล้ว มหาวิทยาลัยจึงได้ขอความอนุเคราะห์แบบสถาปัตยกรรมจากกรมศิลปากร ซึ่งได้มอบหมายให้พระสาโรชรัตนนิมมานก์ (สาโรช สุขยางค์) หัวหน้ากองสถาปัตยกรรม กรมศิลปากร เป็นผู้ออกแบบอาคารพระพรหมพิจิตร (อู่ ลากานนท์) เป็นผู้ออกแบบลวดลายกนกต่างๆ งบประมาณการก่อสร้าง 332,000 บาท นายสง่า วรณดิษฐ์ เป็นผู้รับเหมาก่อสร้าง เริ่มก่อสร้างในวันที่ 18 กันยายน พ.ศ. 2481 แล้วเสร็จในวันที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2482 มีพิธีเปิดอาคารพร้อมกับพิธีแจกปริญญาบัตรในวันที่ 30 มีนาคม ปีเดียวกัน

หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นอาคารโครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็ก มีผังรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า หันหน้าไปทางประตูใหญ่ด้านถนนพญาไท ตัวอาคารแบ่งออกเป็นสองส่วน ส่วนตะวันออกคือห้องโถงใหญ่ เป็นห้องประชุมขนาด 2,710 ที่นั่ง พื้นลาดเอียง พื้นห้องภายในปูกระเบื้องปาร์เกต์ไม้สัก ทำในประเทศ ด้านหนึ่งมียกพื้นเป็นเวที มีกรอบซุ้มประดับตราพระเกี้ยว ฝาเพดานคอนกรีต ตกแต่งด้วยดาวเพดาน ลวดบัวย่อมุมไม้สิบสอง และลวดลายกนกแบบไทยประยุกต์ ห้องโถงใหญ่นี้มีชั้นลอยสามด้าน มีบันไดขึ้นทั้งที่มุมอาคารด้านถนนสนามม้า (ถนนอังรีดูนังต์) และบันไดภายนอกที่สองข้างอาคาร

หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยส่วนตะวันตกสูงสองชั้น ชั้นล่างเป็นห้องพักคอย ชั้นบนเป็นห้องประชุม มีเฉลียงโปร่งรอบทั้งชั้นบนและชั้นล่าง ทำเสาสี่เหลี่ยมขนาดใหญ่ซ้อนสองชั้นประดับบัวหัวเสาซิเมนต์แบบไทยประยุกต์ ระหว่างเสามีราวกันตกประกอบด้วยลูกมะหวด กลมกลืนไปกับรูปแบบภายนอกของตึกบัญชาการ (อาคารมหาจุฬาลงกรณ์) ซึ่งตั้งอยู่ประชิดกัน หลังคาจั่วมุงกระเบื้องเคลือบสีทำในประเทศ มุขด้านตะวันตกทำหลังคามุขลดมีชายคาปีกนกวงรีรอบ ตามแบบแผนสถาปัตยกรรมไทยประยุกต์ที่สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ทรงริเริ่มไว้ที่พระอุโบสถ วัดราชาธิวาส

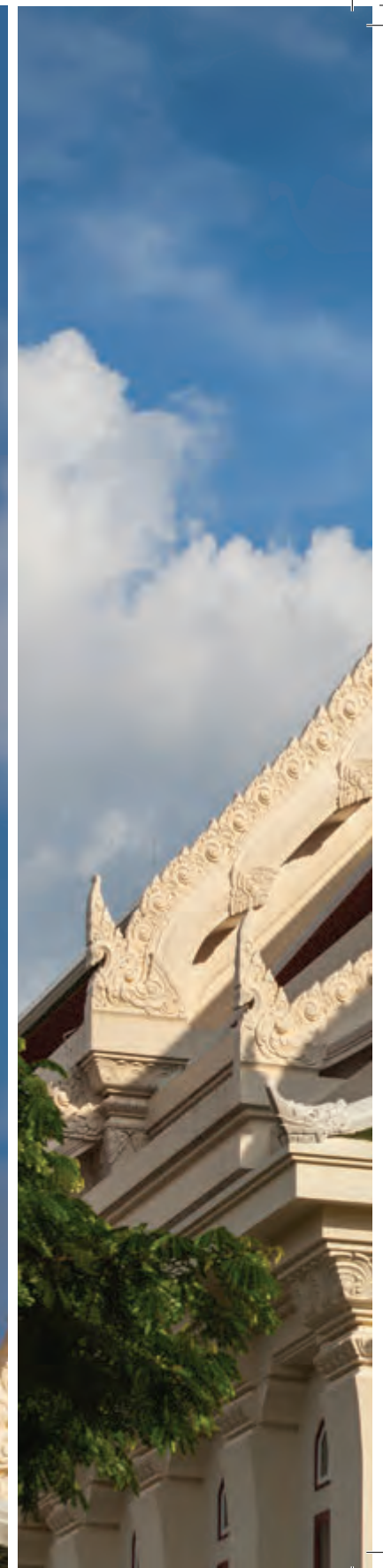

หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นศูนย์กลางขององค์ประกอบทางกายภาพของมหาวิทยาลัย ทั้งยังมีความสำคัญยิ่งในประวัติศาสตร์ เพราะเป็นสถานที่จัดพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิตจุฬาฯ ตั้งแต่รัชกาลพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล จวบจนรัชกาลปัจจุบัน ตลอดจนกิจกรรมสำคัญอื่นๆ

ในพ.ศ. 2506 มหาวิทยาลัยได้มอบหมายให้หม่อมเจ้าโวฒยากร วรวรรณ ออกแบบต่อเติมเฉลียงยาวสองข้างอาคารในส่วนห้องประชุม เป็นโครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็กมีหลังคาลาดฟ้า พร้อมปรับเปลี่ยนผนังห้องประชุมเป็นบลิ๊อคซิเมนต์โปร่ง เพื่อให้อากาศถ่ายเทได้ดีขึ้น ต่อมาในพ.ศ. 2527 มีการบูรณะปรับปรุงอาคารครั้งใหญ่ โดยมหาวิทยาลัยได้มอบหมายให้รองศาสตราจารย์ภิญโญ สุวรรณคีรี เป็นผู้ออกแบบ ติดตั้งระบบปรับอากาศใหม่ พร้อมปรับปรุงรูปแบบการตกแต่งภายในระบบอุโมงค์วิทยา และไฟฟ้าแสงสว่างภายในอาคาร และในพ.ศ. 2557 ได้มีการบูรณะปรับปรุงอาคารครั้งใหญ่อีกครั้งหนึ่ง โดยอาจารย์เผ่า สุวรรณศักดิ์ศรี และคณะ

Chulalongkorn University Auditorium

Phra Sarotrattanimman (Sarote Sukkhayang)
and Phra Phromphichit (Ou Labhanonda)
1939

Built after the idea of Field Marshal Plaek Phibulsongkhram, the university rector, Chulalongkorn University Auditorium was originally meant to be an assembly hall, to serve for convocation ceremonies, as well as *“other university functions involving professors, students and guests such as the essay competition award ceremony, special lectures, and the annual theatrical events.”* Following the University Council’s approval of the rector’s idea, the Department of Fine Arts was solicited for the design. Accordingly, the task was given to Phra Sarotrattanimman (Sarote Sukkhayang), the Director of the Architectural Section. He was assisted by Phra Phromphichit (Ou Labhanonda), who was in charge of the Thai-style architectural details. Construction budget was 332,000 baht, and Mr Sanga Wannadit was the project’s contractor. Construction began on September 18th, 1938, and was completed on January 31st, 1939. The building was inaugurated on March 30th, 1939, and served for a convocation ceremony for the first time on that day.

Chulalongkorn University Auditorium was a reinforced concrete structure with a rectangular plan that faced toward the main gate on Phyathai Road. The building was divided

into two parts. On the east side there was the main assembly hall with 2,710 seats. The sloping floor was covered with locally-made teakwood parquet tiles. On the east side was a raised stage, with a proscenium adorned at the top with the *Phra Kieo*, the princely coronet that was the university symbol. Concrete ceiling panels were decorated with Thai-style woodwork in the forms of stars and mouldings with redented corners. The hall had a mezzanine on its three sides, with two main staircases on the inside, and two on the outside.

On the west side, the building was two-storied. There was a reception room on the lower floor, and a conference room on the higher floor, with a wide verandah wrapping around the rooms on both floors. The exterior featured large, double-height square columns, with cast-cement capitals in applied Thai style. Railings between columns were balustraded, in the style that corresponded to the design of the Administrative Building nearby. The large gable roof was covered with locally-made glazed tiles. The west part of the hall was accentuated with a smaller gable, with long wrap-around eaves in the style that Prince Narisara Nuvadtiwongs created first at the ordination hall of Wat Rachathiwat.

Since then the Auditorium has been the center of Chulalongkorn University's campus. It is also historically significant, as a venue for convocation ceremonies since the reign of King Ananda Mahidol, until present. It has also served for numerous important functions.

In 1963 the Auditorium was partly remodeled, with MC Vodhyakara Varavarn as the architect in charge. Two long, covered terraces with reinforced concrete structure were added to the sides of the building. The side walls of the assembly room were replaced by "breathing walls" made of ventilating cement blocks. Subsequently, in 1984 there was a major renovation of the building, with Associate Professor Pinyo Suwankiri as the architect in charge. An air-conditioning system was installed throughout the building, so there was a total overhaul of interior design, acoustic design, and illumination. Presently the hall is undergoing another major renovation, supervised by Phao Suwansaksri.

อาคารศิลปวัฒนธรรม (ตึกเคมี 1)

พระสารีโรชรัตนนิมมานก์ (สารีโรช สุขยางค์)
พ.ศ. 2483

ตึกเคมี 1 ตั้งอยู่ที่ฝั่งเหนือของสนามฟุตบอล ทางตะวันออกของคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สร้างขึ้นในสมัยที่จอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นอธิการบดีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยในพ.ศ. 2478 จอมพล ป. พิบูลสงครามได้มาตรวจการเรียนการสอนที่ตึกขาว พบว่าห้องปฏิบัติการเคมีที่ใช้ในการเรียนการสอนอยู่นั้นไม่เพียงพอ จึงมีบัญชาให้มหาวิทยาลัยดำเนินการสร้างอาคารขึ้นใหม่ เพื่อการเรียนการสอนวิชาเคมี ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ โดยทางมหาวิทยาลัยได้มอบหมายให้พระสารีโรชรัตนนิมมานก์ (สารีโรช สุขยางค์) หัวหน้ากองสถาปัตยกรรมกรรมศิลปากร เป็นผู้ออกแบบอาคาร นายสง่า วรรณดิษฐ์ เป็นผู้รับเหมาก่อสร้าง งบประมาณค่าก่อสร้าง 227,000 บาท เริ่มต้นก่อสร้างในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2481 แล้วเสร็จในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2482 และมีพิธีเปิดอาคารในวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2483 เป็นส่วนหนึ่งของการฉลองวันชาติในสมัยนั้น โดยรัฐบาลกำหนดให้พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวรรณไวทยากร เป็นประธานในพิธี

ตึกเคมี 1 เป็นอาคารโครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็ก สูงสองชั้น มีผังเป็นรูปตัวยู (U) ยาว 60 เมตร กว้าง 35.60 เมตร กลางอาคารด้านหน้ามีมุขทางเข้าหลังคาแบน นำเข้าสู่โถงบันไดกลางอาคาร ภายในอาคารมีห้องต่างๆ ตามรายละเอียดในรายงานการเปิดอาคารเมื่อพ.ศ. 2483 ความว่า

“ชั้นล่าง มีห้องปฏิบัติการสำหรับนิสิตปีที่หนึ่ง มีที่ให้นิสิตเข้าทำการปฏิบัติการเคมีได้คราวละ 134 คน และห้องปฏิบัติการสำหรับนิสิตปีที่สอง มีที่ให้นิสิตเข้าทำการปฏิบัติการเคมีได้คราวละ 85 คน นอกนั้นเป็นห้องอาจารย์ 4 ห้อง ห้องเตรียมเครื่องทดลองเคมี 2 ห้อง ห้องเครื่องซัง 1 ห้อง ห้องเรียนจุนิสิตได้ห้องละ 42 คน 3 ห้อง และห้องส้วม 1 ห้อง ชั้นบน มีห้องปาฐกถา 2 ห้อง จุนิสิตได้ห้องละ 308 คน ห้องปฏิบัติการสำหรับนิสิตปีที่สาม และปีที่สี่ 3 ห้อง ซึ่งมีที่ให้นิสิตเข้าทำการปฏิบัติการเคมีได้ห้องละ 32 คน ห้องปฏิบัติการทางคั่นคว่ำ 1 ห้อง ห้องเครื่องซัง 2 ห้อง ห้องเตรียมเครื่องทดลองเคมี 2 ห้อง ห้องอาจารย์ 4 ห้อง ห้องเก็บเครื่องทดลองเคมี 2 ห้อง และห้องส้วม 3 ห้อง”

ตึกเคมี 1 มีผังอาคารแบบสมมาตรอย่างสถาปัตยกรรมคลาสสิก แต่รูปแบบสถาปัตยกรรมเป็นแบบสมัยใหม่ โดยเฉพาะการทำผนัง (parapet) บังมิให้เห็นหลังคา การทำกันสาดเหนือหน้าต่างเป็นแผ่นคอนกรีตเสริมเหล็ก บางๆ ยื่นออกมาจากตัวอาคาร การลดทอนเครื่องประดับทางสถาปัตยกรรม ตลอดจนการใช้วัสดุก่อสร้างสมัยใหม่ในการตกแต่ง เช่น ราวบันไดและราวกันตกเหล็ก พื้นกระเบื้องหินขัด ตลอดจนการไม่ทำฝ้าเพดาน เพื่อให้เห็นโครงสร้างคาน พื้นคอนกรีตเสริมเหล็กอันประณีต หน้าต่างห้องปฏิบัติการเป็นหน้าต่างแบบมาตรฐานของพระสาโรชรัตนนิมมานก์ คือแต่ละช่องแบ่งเป็นสองตอน ตอนล่างเป็นบานกระทุ้งเข้าข้างใน ตอนบนแบ่งเป็นสามบานย่อย เปิดระบายอากาศได้สองบาน

ในพ.ศ. 2543 เมื่อคณะวิทยาศาสตร์ได้ย้ายการเรียนการสอนในห้องปฏิบัติการไปรวมกันที่อาคารมหามกุฏซึ่งสร้างขึ้นใหม่ ทางมหาวิทยาลัยเห็นคุณค่าทางประวัติศาสตร์และสถาปัตยกรรมของตึกเคมี 1 จึงดำเนินการปรับปรุง ต่อเติมอาคาร และปรับเปลี่ยนหน้าที่ใช้สอยเป็นหอแสดงดนตรีและนิทรรศการศิลปะของมหาวิทยาลัย แล้วเสร็จในพ.ศ. 2550 และเปลี่ยนนามอาคารเป็น **อาคารศิลปวัฒนธรรม**

The Art and Culture Building (Chemistry I Building)

Phra Sarotrattanimman (Sarote Sukkhayang)

1940

Located north of the main football field, east of the Faculty of Architecture, Chemistry I Building was constructed when Field Marshal Plaek Phibulsongkhram was the university rector. In 1935 Field Marshal Plaek made an inspection tour to the Faculty of Science Building and realized the inadequacy of the chemistry laboratories there. Accordingly, he ordered the construction of a new building, to specifically serve for the teaching and learning of chemistry, both in theory and practice. Phra Sarotrattanimman (Sarote Sukkhayang), the Director of the Architectural Section, provided the architectural design. Construction cost was 227,000 baht, with Mr. Sanga Wannadit as the project's contractor. Construction began in October 1938, and was completed in August 1939. It was formally inaugurated in 1940, on June 24th, the National Day, with H.R.H. Prince Wan Waithayakon presiding over the ceremony.

Chemistry I Building was a two-storey reinforced concrete structure. The U-shaped plan was 60.00 meters long, and 35.60 meters wide. At the center there was an entrance porch, topped with a flat roof, leading into the main staircase hall. According to the address given on the inauguration ceremony in 1940:

“The lower floor includes a laboratory for first-year students, capable of accommodating 134 students at once, and a laboratory for second-year students, with a capacity of 85 persons. There are also four professors’ offices, two lab preparation rooms, a weighing room, three 42-seat lecture halls,

and a restroom. On the upper floor there are two 308-seat lecture halls, three laboratories for the third- and fourth-year students, each of which can accommodate 32 students. There is also a research lab, two weighing rooms, two lab preparation rooms, four professors’ offices, two store rooms, and three restrooms.”

Chemistry I Building was symmetrically planned in the Classical tradition, but stylistically it was modern. Elements of modern architecture include the use of tall parapets hiding the actual roof, the thin, flat window awning projecting from the body of the building, the reduction of decorative elements, and the prominent use of modern construction materials such as steel railings, terrazzo tile floor, and the absence of ceiling panels, intentionally showing the finely-detailed reinforced concrete structure. Laboratories windows are typical of Phra Sarotrattanimman’s design. Each window came in two parts. The lower part was an awning window. The upper part consisted of two casement windows flanking a fixed window at the center.

In 2000 the Faculty of Science moved all teaching activities from Chemistry I Building to the recently-completed Maha Makut Building. Realizing the historical and architectural of the structure, the university undertook a major renovation project, turning the Chemistry I Building into a mixed-use art complex, with a recital hall and exhibition spaces. Re-opened in 2007, the building has since been renamed **the Art and Culture Building**.

อาคารจามจรี 1-2 (สำนักงานเลขธิการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และตึกกองอำนวยการยุวชนนายทหาร)

อาจารย์ลูเซียส คอปเป
พ.ศ. 2484

คำนักงานเลขธิการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และตึกกองอำนวยการยุวชนนายทหาร (ปัจจุบันคือ อาคารจามจรี 1 และอาคารจามจรี 2) ตั้งอยู่ที่ริมถนนพญาไทฝั่งตะวันตกตรงประตูใหญ่มหาวิทยาลัย สร้างขึ้นในสมัยที่จอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นอธิการบดี เริ่มก่อสร้างในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2483 แล้วเสร็จและมีพิธีเปิดในวันชาติ คือวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2484 นายลูเซียส คอปเป (Lucien Coppé) อาจารย์ประจำแผนกวิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์เป็นผู้ออกแบบ นายหวน ยี่หื้อ ตุ่นหวน เป็นผู้รับเหมาก่อสร้าง งบประมาณค่าก่อสร้างอาคารทั้งสองหลังรวม 97,700 บาท

สำนักงานเลขธิการ หรืออาคารจามจรี 1 เป็นอาคารโครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็ก สูงสองชั้น ตั้งอยู่ทางทิศเหนือ ใช้เป็นสำนักงานเลขธิการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อแรกสร้างมีผังรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ขนาดกว้าง 8.50 เมตร ยาว 31.00 เมตร วางยาวขนานถนนพญาไท ที่มีมุด้านขวาสุดอาคาร คือด้านตะวันออกเฉียงเหนือ ทำมุขทางเข้าและโถงบันได ตกแต่งด้วยเสากลมคู่สูงสองชั้น มีเฉลียงยาวตลอดด้านหน้าอาคาร ด้านหน้าทำเสาเก็จ (pilaster) ประดับ ระหว่างเสาชั้นล่างทำซุ้มโค้งเล็กๆ ไม่ประดับลวดบัว ชั้นบนมีราวลูกมะหวดคอนกรีตประดับ ตามรูปแบบสถาปัตยกรรมแบบนีโอคลาสสิก ที่ลดทอน

ให้เรียบง่ายตามความนิยมของสมัยนั้น หลังคาโครงสร้างไม้มุงกระเบื้องกระดาดชุกฟูก ทำผนัง (parapet) บังมิให้เห็นผืนหลังคา พื้นอาคารปูด้วยไม้สักบนพื้นคอนกรีต ส่วนเฉลียงปูกระเบื้องหินขัดสลัสนี ชั้นล่างมีห้อง 6 ห้อง ใช้เป็นที่ทำงานของแผนกบัญชี และแผนกเบ็ดเตล็ด ชั้นบนมี 5 ห้อง เป็นที่ทำงานของแผนกสารบรรณ แผนกสถิติและทะเบียน และห้องอธิการบดี

ตึกกองอำนวยการยุวชนนายทหาร หรืออาคารจามจรี 2 มีรูปแบบและขนาดอย่างเดียวกับสำนักงานเลขธิการ ตั้งอยู่ทางทิศใต้ ทำมุขทางเข้าและโถงบันไดที่ปลายด้านซ้ายสุดของอาคาร คือด้านตะวันออกเฉียงใต้ เมื่อแรกสร้างใช้เป็นตึกกองอำนวยการยุวชนนายทหาร ต่อมาใช้เป็นที่ตั้งพิพิธภัณฑสถานธรรมชาติวิทยา แล้วเปลี่ยนเป็นที่ทำการแผนกอนามัยและสหกรณ์นิสิตจุฬาฯ ตลอดจนเป็นแผนกอิสระสื่อสารมวลชนและการประชาสัมพันธ์ ปัจจุบันใช้เป็นที่ทำการของสำนักงานมหาวิทยาลัย

ในราวพ.ศ. 2501 ได้มีการสร้างทางเดินเชื่อมระหว่างอาคารสองหลังนี้ เป็นโครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็ก มีรูปแบบสถาปัตยกรรมแบบนีโอคลาสสิกกลมกลืนกัน ทำเสาคู่ขนาดเล็กรองรับเป็นจันทะ ในสมัยต่อมาได้มีการต่อเติมอาคารทั้งสองหลังออกไปทางทิศตะวันตก ทำให้มีผังเป็นรูปตัวแอล (L) โอบล้อมสวนตรงกลาง

Chamchuri I-II Building (The Secretariat Building and the Office of the Yuwachon Nai Thahan)

Lucien Coppé
1941

The Secretariat Building and the Office of the Yuwachon Nai Thahan [Militarized Youth Movement], presently known as Chamchuri I and Chamchuri II Buildings, were located on the west side of Phyathai Road, at the main entrance of the campus. They were built when Field Marshal Plaek Phibulsongkhram was the university rector. Construction began in October 1940, and was completed in a year. The buildings were simultaneously inaugurated on June 24th, the National Day, in 1941. It was designed by Lucien Coppé, a lecturer at the Faculty of Architecture. Mr Nguan, of Tun Nguan Co., was the contractor; total construction cost for the two buildings was 97,700 baht.

Located to the north, the Secretariat Building was a two-storey reinforced concrete structure. Originally it had a rectangular plan, with 8.50 meters in width and 31.00 meters in length, placed lengthwise along Phyathai Road. The entrance porch and staircase hall were placed at the far north corner of the façade, especially decorated with a pair of double-height columns. There were long corridors along the entire façade on both floors. The façade was adorned with double-height pilasters; between the pilasters there were simple arches on the lower floor, and balustrade railings on the upper floor. Stylistically it was simplified, austere Neoclassicism according to the contemporary taste. The roof was of wooden structure, covered with corrugated

fibre-cement tiles, altogether concealed behind parapets. Floor structure was reinforced concrete, covered largely with teakwood, except for the corridors, which were paved with colored terrazzo tiles. There were six rooms on the lower floor that were used by the Accounts and Miscellaneous Departments. On the upper floor there were five rooms that served as the Rector's Office, the Administrative Department, and the Department of Statistics and Registry.

The Office of the Yuwachon Nai Thahan [Militarized Youth Movement], presently known as Chamchuri II Building, was located to the south of the main gate. Of similar dimensions and style, it was a mirror-image of the Secretariat Building, with the entrance porch on the far south end of the façade. Originally it was used as the office of the Yuwachon Nai Thahan. It was successively occupied by the university's Natural History Museum, the health center, C.U. Cooperative Store, and the Department of Mass Communication and Public Relations. At present it is occupied by the university's various offices.

Around 1958, a colonnaded gallery was constructed, linking the two buildings together. Of reinforced concrete structure, the gallery had a simplified Neoclassical style featuring graceful double columns. Later on both buildings were extended towards the west, turning the plans into L-shapes that enclosed around the central quadrangle, with gardens and a large pool.

ตึกสถาปัตยกรรมศาสตร์

อาจารย์ลูเชียง คอปเป
พ.ศ. 2484

ตึกสถาปัตยกรรมศาสตร์ (ปัจจุบันเรียก อาคารสถาปัตยกรรม 1) เป็นอาคารเรียนของคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ตั้งอยู่ที่ริมถนนพญาไทฝั่งตะวันออกใกล้ประตูใหญ่มหาวิทยาลัย สร้างขึ้นในสมัยที่จอมพล ป. พิบูลสงครามเป็นอธิการบดี เริ่มก่อสร้างในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2482 แล้วเสร็จเมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. 2483 และมีพิธีเปิดในวันชาติ คือวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2484 นายลูเชียง คอปเป (Lucien Coppé) อาจารย์ประจำแผนกวิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์เป็นผู้ออกแบบ บริษัทสง่าพานิชเป็นผู้รับเหมาก่อสร้าง งบประมาณค่าก่อสร้าง 131,200 บาท

ตึกสถาปัตยกรรมศาสตร์เมื่อแรกสร้างเป็นอาคารโครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็ก สูงสองชั้น มีผังรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า วางยาวรับลม ขนานไปกับถนนภายในมหาวิทยาลัย ตัวอาคารกว้าง 9.52 เมตร ยาว 86.98 เมตร สูง 11.50 เมตร ตรงกลางอาคารยกสูงกว่าส่วนอื่น เป็นห้องโถงทางเข้าและห้องประชุม 16.00 เมตร มีบันไดโครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็ก 1 บันได พื้นห้องปูด้วยไม้สัก พื้นทางเดิน พื้นห้องน้ำเป็นคอนกรีต ปูกระเบื้องหินขัดมันสลัปลี ทั้งอาคารมีห้องรวม 34 ห้อง ชั้นล่างมีห้องอาจารย์

ห้องเสมียน ห้องเรียน (ขนาดกว้าง 7 เมตร ยาว 8.90 เมตร) รวม 6 ห้อง ห้องการโรง ห้องพัสดุ ห้องเก็บรูปหุ่นและเครื่องเขียน ห้องน้ำ ชั้นบนมีห้องอาจารย์ ห้องเรียน ห้องประชุม ห้องวาดเขียน ห้องสมุด และห้องน้ำ มีระเบียงทางเดินยาวตลอดด้านเหนือของอาคาร ทำให้ห้องต่างๆ ได้รับลมเต็มที่

ตึกสถาปัตยกรรมศาสตร์มีผังแบบสมมาตร จัดวางรูปทรงอาคารแบบนี้โอคลาสสิก แต่มีเครื่องตกแต่งอาคารหลากหลายรูปแบบ ตามความในรายงานการเปิดอาคารเมื่อพ.ศ. 2484 ว่า “เสาด้านหน้าตึกทุกเสามีลวดลายออกแบบเป็นชนิดต่างๆ กัน ตามศิลปะทางสถาปัตยกรรม และโดยฉะเพาะตอนทางเข้าด้านหน้า ได้นำเอาลวดลายแบบไทยมาใช้ประกอบด้วย เช่นหัวเสาเป็นต้น” กล่าวกันว่าลวดลายประดับที่เสาด้านหน้าอาคารนี้เป็นผลงานการออกแบบของอาจารย์ศิววงศ์ กุญชร ณ อยุธยา อาจารย์ประจำแผนกวิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ท่านแรก ผู้เชี่ยวชาญวิชาประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรม นอกจากนี้ ยังมีจุดเด่นที่หน้าต่างรูปวงกลมที่สุตปึกอาคารทั้งสองด้าน ทั้งชั้นบนและชั้นล่าง อีกด้วย

มหาวิทยาลัยศิลปากร
FACULTY OF ARCHITECTURE

เมื่อการเรียนการสอนของคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ขยายตัวกว้างขวางขึ้น ก็มีการต่อเติม ปรับปรุงตึกสถาปัตยกรรมศาสตร์ตามลำดับ โดยในพ.ศ. 2494 – พ.ศ. 2495 มีการต่อเติมอาคารชั้นบนจนกลายเป็นตึกสามชั้น เพิ่มบันไดที่ปลายปีกอาคารทั้งสองด้าน ต่อมาในพ.ศ. 2499 – พ.ศ. 2502 มีการต่อเติมห้องเรียนสตูดิโอออกไปทางด้านทิศเหนือ ทำหลังคาปั้นหยารอบลงไปบนดาดฟ้าอาคารเดิมในส่วนกลางอาคาร มีปลอกซิเมนต์วางผังระบายอากาศ เพิ่มผนังคอนกรีตปลอกโปร่งบริเวณระเบียงทางเดินชั้นล่าง และติดตั้งแผงกันแดดกระเบื้องกระดาชรอบอาคาร หลังจากนั้นมีการก่อสร้างอาคารเพิ่มเติม ที่สำคัญได้แก่ สำนักงานคณบดี (พ.ศ. 2512) ออกแบบโดยผู้ช่วยศาสตราจารย์ประทีปจันทร์เขตต์ อาคารนารถ โพรธิประสาท (พ.ศ. 2535) ออกแบบโดยรองศาสตราจารย์กิติ สินธุเสก และรองศาสตราจารย์อวยชัย วุฒิไผ่สิต เป็นต้น

Architecture Building

Lucien Coppé
1941

Architecture Building, presently called Architecture I Building, is located on the east side of Phayathai Road, close to the main entrance to the university on that side. It was built when Field Marshal Plaek Phibulsongkhram was the university rector. Construction began in March 1939, and was completed in December of the following year. It was formally inaugurated in 1941, on June 24th, the National Day. It was designed by Lucien Coppé, a Belgian professor at the Faculty of Architecture. Sanga Phanich Co. was the contractor, with the construction budget of 131,200 baht.

A two-storey reinforced concrete structure, Architecture Building had a long rectangular plan that ran along a campus street, receiving through ventilation. It was 9.52 meters wide, 86.98 meters long, with the height of 11.50 meters, except for the central part of the building, which was 16.00 meters in height, with the entrance hall, a large lecture hall, and the main staircase. The rooms had teakwood floors, except for the corridors and the restrooms, which had concrete floor with terrazzo tiles. Altogether there were 34 rooms. The lower floor consisted of a professors' office, an administrative office, 6 lecture rooms (each of which was

7.00 x 8.90 meters in size), a janitor's room, a supply room, restrooms, and a store room for casts and drawing instruments. On the upper floor there were lecture rooms, professors' offices, a large lecture hall, studios, a library, and restrooms. All rooms were placed on the south side for maximum natural ventilation, with a long corridor on the north side.

Architecture Building was symmetrically arranged in planning, with Neo-Classical formal treatment. But there were different styles of architectural decorations. According to the address given on the 1941 inauguration of the building: *"The pilasters on the front side of the building were treated with a variety of designs according to the art of architecture. Thai decorative elements, such as column capitals, were especially used in the main entrance."* The decorative designs were allegedly the work of Siwawong Kunchorn na Ayutthaya, the Department of Architecture's first teaching staff member who was a specialist in architectural history. Another notable design feature was the use of round-shaped windows at the far ends of the façade.

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
FACULTY OF ARCHITECTURE

While the Faculty of Architecture had developed, there were additions and alterations to its main building. In 1951-1952, a floor was added on top, making it a three-storey building. Stairs were also added to both ends. Between 1956 and 1959, a three-storey block of studios was added to the north, and a new roof was placed over the central mass of the building, supported by ventilating blocks of pre-cast cement. So-called “breathing walls” of ventilating blocks were added to the ground-floor corridor. Later, sun-shading devices made of fibre cement sheets on wooden frames were also added onto the building.

Major additions to the Architecture Building include the Dean’s Office (1969), designed by Assistant Professor Pratheep Chantharaket, and the Nart Bodhiprasart Building (1992), designed by Associate Professor Kiti Sindhuseka and Associate Professor Oueychai Wutthikosit.

อาคารวาทวิทยาวัฒน์

อาจารย์แอร์โกเล มั่นเฟรดี
พ.ศ. 2484

อาคารวาทวิทยาวัฒน์ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของมหาวิทยาลัย ด้านถนนสนามม้า (ถนนอังรีดูนังต์) ฝั่งตะวันตก สร้างขึ้นในพ.ศ. 2484 เพื่อเป็นอาคารเรียนของคณะทันตแพทยศาสตร์

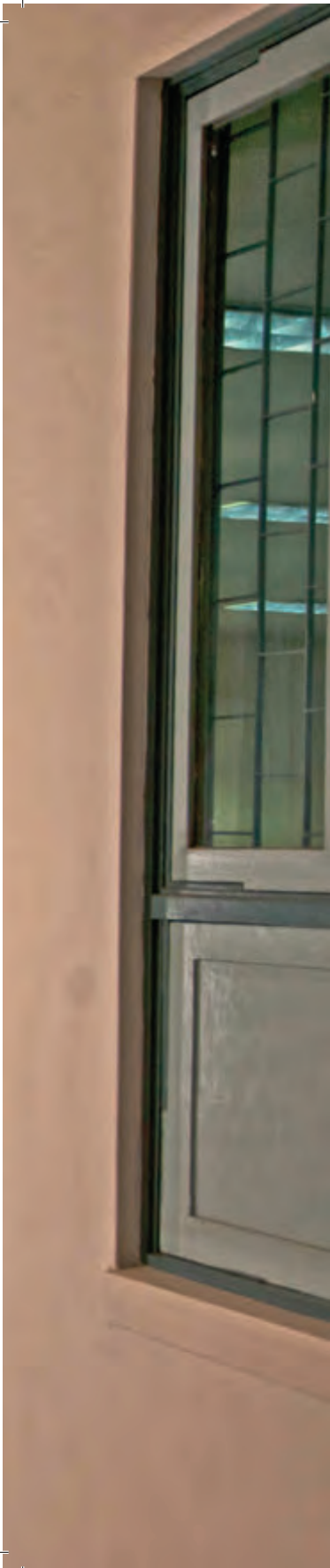
การศึกษาวิชาทันตแพทยศาสตร์ในประเทศไทย ก่อกำเนิดขึ้นโดยความพยายามของศาสตราจารย์ พันเอก หลวงวาทวิทยาวัฒน์ (वाद แยมประยูร) โดยการสนับสนุนของจอมพล ป. พิบูลสงคราม อธิการบดี จนสามารถตั้งแผนกทันตแพทยศาสตร์เป็นแผนกอิสระขึ้นในพ.ศ. 2483 โดยในชั้นแรกต้องอาศัยอาคารวิทยาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์และวิทยาศาสตร์ เป็นอาคารเรียนชั่วคราว ขณะที่บางวิชาต้องไปอาศัยเรียนที่คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล โดยที่พร้อมกันนั้นศาสตราจารย์ พ.อ. หลวงวาทวิทยาวัฒน์ก็ดำเนินการขออนุมัติงบประมาณจากมหาวิทยาลัย สร้างอาคารเรียนขึ้นที่ริมถนนสนามม้าฝั่งตะวันตก

โดยมอบหมายให้นายแอร์โกเล มั่นเฟรดี (Ercole Manfredi) อาจารย์ชาวอิตาลีประจำคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ เป็นสถาปนิกผู้ออกแบบ เริ่มก่อสร้างในราวพ.ศ. 2483 แล้วเสร็จและมีพิธีเปิดอาคารในวันชาติ คือวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2484

อาคารคณะทันตแพทยศาสตร์เป็นอาคารโครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็กสูงสองชั้น มีผังรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้ายาว วางตามแนวตะวันออก ตะวันตก ทำให้อาคารได้รับลมเต็มที่ ตัวอาคารประกอบด้วยห้องขนาดเท่าๆ กันเรียงยาวต่อเนื่องกันตลอดความยาวอาคาร มีมุขทางเข้าที่ปลายอาคารด้านตะวันออก คือด้านถนนสนามม้า มีโถงบันไดหลักขึ้นไปที่ยื่นสอง และมีห้องบรรยายใหญ่ พื้นลาดเอียง อยู่ทางทิศใต้ของมุขทางเข้า ส่วนปลายอาคารด้านทิศตะวันตกมีโถงทางเข้ารองและโถงบันไดอีกจุดหนึ่ง ทำให้อาคารมีลักษณะผังเกือบจะสมมาตร มีทางเดินยาวตลอดอาคารด้านทิศใต้ ส่วนห้องต่างๆ เรียงกันด้านทิศเหนือ ทำให้สามารถระบายอากาศจากห้องได้เต็มที่

อาคารคณะทันตแพทยศาสตร์เป็นสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ มีลักษณะเด่นที่การทำรูปทรงอาคารเรียบเกลี้ยง ไม่ตกแต่งประดับประดา สะท้อนหน้าที่ใช้สอยภายในให้ออกมาที่รูปทรงภายนอก ทำแผงผนัง (parapet) บังมิให้เห็นหลังคาจั่ว และทำหลังคาแบน ในบางส่วน ระนาบชายคา กั้นสาด ตลอดจนหลังคามุขที่เทียบรถ ทำเป็นระนาบคอนกรีตเสริมเหล็ก ยื่นออกมาจากตัวอาคาร เน้นให้เห็นสัจจะของโครงสร้างและวัสดุก่อสร้างสมัยใหม่ ผนังอาคารก่ออิฐฉาบปูนเรียบเกลี้ยง เน้นเส้นตั้งของแนวเสา เส้นนอนของฐานและยอดอาคารด้วยผิวกรวดล้างหยาบๆ ตัดกับราวกันตกที่เป็นเส้นนอน เน้นด้วยผิวหินขัด

หลังจากที่เปิดใช้งานได้เพียงหกเดือน ก็เกิดสงครามมหาเอเซียบูรพาขึ้น กองทหารญี่ปุ่นเข้าใช้อาคาร คณะทันตแพทยศาสตร์จึงต้องปิดการเรียนชั่วคราว ภายหลังจึงต้องไปอาศัยเรียนที่อาคารวิทยาศาสตร์อีก จนสงครามยุติลงในปี พ.ศ. 2488 ในปีรุ่งขึ้นทางคณะจึงได้รับตึกคืน และดำเนินการเรียนการสอนสืบมา ภายหลังทางคณะจึงตั้งชื่ออาคารหลังแรกว่า **อาคารวาจวิทยาวิวัฒน์** เพื่อเป็นอนุสรณ์ถึงศาสตราจารย์ พ.อ. หลวงวาจวิทยาวิวัฒน์ ผู้สถาปนาคณะฯ และคณบดีท่านแรก

Vach Vidyavaddhana Building

Ercole Manfredi
1941

Located on the southeast corner of the campus, on the west side of Racecourse Road, Vach Vidyavaddhana Building was constructed in 1941 for the School of Dentistry.

Dental education in Thailand was established by the effort of Professor Colonel Luang Vach Vidyavaddhana (Waht Yemprayura), with generous support from Field Marshal Plaek Phibulsongkhram, the university rector. The School of Dentistry was established as an independent program in 1940. Initially it had to temporarily use the Science Building, while some courses were taught at the Faculty of Medicine, Siriraj Hospital. At the same time, Luang Vach Vidyavaddhana managed to get a budget and a permission from Chulalongkorn University to build a new building on the west side of Racecourse Road. Architectural design was executed by Ercole Manfredi, an Italian professor at the Faculty of Architecture. Construction began perhaps in 1940; it was completed, and was subsequently inaugurated in 1940, on June 24th, the National Day.

The School of Dentistry Building was a two-storey reinforced concrete structure, with a long, rectangular plan that ran in the east-west direction so that the building received maximum amount of seasonal winds. The building consisted largely of uniformly-sized rooms, with an entrance

porch on the east end of the building, facing Racecourse Road. There was the main staircase going up to the upper floor, and the main lecture hall with sloping floor to its south. At the opposite end of the building there was another entrance hall, and another staircase. Accordingly, the plan was almost symmetrical, with long corridors on the entire south side. As most of the rooms were on the north side, they were easily ventilated.

An example of modern architecture, the building's most distinctive features include the stark pure forms that were totally unadorned. Functions were externally pronounced through massing and formal composition. Parapets ran around the top of the building, concealing the low gable roof, while parts of the building were covered with flat roof. The building was also accentuated with reinforced concrete planes of the long eaves, window awnings, and the porte cochère, all of which were boldly cantilevered from the main body of the building. Emphasizing structural clarity and modern building materials, the building was plainly stuccoed. Vertical lines of columns and horizontal lines of the building's base and parapet tops were accentuated with rugged gravel wash texture, while the long horizontal line of railings was finished with smooth terrazzo.

Six months after the formal inauguration, the Pacific War eventually reached Bangkok. In December 1941, the Japanese Army occupied the building, and the School of Dentistry was temporarily closed. Subsequently it re-opened, but had to use the old Science Building, since its own building remained occupied until the war ended in 1945. In the following year, the School of Dentistry got its building back, and had since developed into the Faculty of Dentistry. Subsequently, the building was renamed as **Vach Vidyavaddhana Building**, in honor of Professor Colonel Luang Vach Vidyavaddhana, the founder and the first dean of the Faculty.

ตึกรัฐศาสตร์

อาจารย์รำไพ ยাত্রมวงคราญ
พ.ศ. 2495

ตึกรัฐศาสตร์ (ปัจจุบันเรียก อาคารสำราญราษฎร์ บริรักษ์) เป็นอาคารเรียนของคณะรัฐศาสตร์ ตั้งอยู่ริมคลองอรชร ถนนสนามม้า (ปัจจุบันเรียก ถนนอังรีดูนังต์) หลังสถานเสาวภา สร้างขึ้นตามคำริของหม่อมเจ้ารัชฎาภิเศก โสณกุล อธิการบดี โดยในพ.ศ. 2493 มหาวิทยาลัยมีมติอนุมัติงบประมาณ 2,454,400 บาท เพื่อสร้างอาคารดังกล่าว โดยมอบหมายให้อาจารย์รำไพ ยাত্রมวงคราญ อาจารย์ประจำคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ เป็นผู้ออกแบบ เริ่มก่อสร้างในวันที่ 4 พฤศจิกายน พ.ศ. 2493 บริษัทสง่าพานิชเป็นผู้รับเหมาก่อสร้างงบประมาณค่าก่อสร้าง 2,355,000 บาท แล้วเสร็จเมื่อวันที่ 25 สิงหาคม พ.ศ. 2494 และมีพิธีเปิดในวันที่ 2 กรกฎาคม พ.ศ. 2495 โดยมีจอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นประธานในพิธีเปิด พร้อมกับพิธีประสาทปริญญาบัตรครั้งแรกในวันเดียวกันนั้น

คณะรัฐศาสตร์ เดิมเรียกคณะรัฐประศาสนศาสตร์ สังกัดโรงเรียนข้าราชการพลเรือน ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวมาตั้งแต่แรกสถาปนา ต่อมาในพ.ศ. 2476 ได้ยุบเลิก

ไป จนพ.ศ. 2491 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจึงจัดตั้งคณะรัฐศาสตร์ขึ้นมาใหม่ ตามมติของสภาผู้แทนราษฎรในสมัยนั้น โดยดำริริเริ่มของหลวงอังคณานุรักษ์ (สมถวิล เทพาคำ) นิสิตเก่าสมัยโรงเรียนรัฐประศาสนศาสตร์ และการสนับสนุนของจอมพล ป. พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี โดยในระยะแรกอาศัยตึกสำนักงานเลขาธิการมหาวิทยาลัย ตึกอักษรศาสตร์ ตลอดจนถึงคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชีเป็นอาคารเรียน จนรัฐบาลเล็งเห็นความสำคัญ จึงได้จัดสรรงบประมาณให้สร้างอาคารเรียนดังกล่าว นับเป็นการขยายเขตอาคารการศึกษาของมหาวิทยาลัยออกไปทางทิศใต้เป็นครั้งแรก

ตึกรัฐศาสตร์เป็นอาคารโครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็ก สูงสองชั้น มีรูปแบบสถาปัตยกรรมไทย มีผังรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า วางยาวรับลม มีมุขสามมุขแบบสมมาตร อาคารกว้าง 10.50 เมตร ยาว 84.80 เมตร สูง 18.20 เมตร ประกอบด้วยห้องเรียน 8 ห้อง ห้องประชุม ห้องสมุด ห้องทำงานฝ่ายธุรการ ห้องอาจารย์ ห้องพักอาจารย์ ห้องพักและห้องกีฬานิสิต ตลอดจนห้องน้ำชายหญิง สามารถรองรับนิสิตได้ประมาณ 400 คนในระยะแรก

ตีกรัฐศาสตร์มีลักษณะเด่นที่รูปแบบสถาปัตยกรรมไทย ที่ประยุกต์ใช้กับวัสดุก่อสร้างและโครงสร้างสมัยใหม่ โดยเฉพาะ การทำเครื่องลำยองและคันทวยคอนกรีต หลังคาจั่วผสมจั่วปีกนก และหลังคากันสาดรอบอาคาร รองรับด้วยคันทวยคอนกรีตทั้ง ชั้นบนและชั้นล่าง ตามอย่างอาคารราชการในสมัยรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม ตอนปลาย ซึ่งนิยมแสดงรูปแบบเอกลักษณ์ สถาปัตยกรรมไทยอย่างชัดเจน

ในภายหลังคณะรัฐศาสตร์เปลี่ยนนามอาคารเป็น **อาคาร ตำราวิทยากรุ์บริรักษ์** ตามนามของขุนตำราวิทยากรุ์บริรักษ์ (จ้อย ตัณฑโสภณ) อาจารย์ประจำคณะฯ ในสมัยแรกสถาปนา ปัจจุบันอาคารชั้นบนเป็นห้องพักอาจารย์ภาควิชารัฐประศาสน ศาสตร์และภาควิชาการปกครอง ส่วนชั้นล่างเป็นห้องโถงกลาง และห้องบรรยาย

Political Science Building

Ramphai Yatramongkhran
1952

Political Science Building, presently known as Samranratborirak Building, was located near Orachon Canal, alongside Racecourse Road (present-day Henri Dunant Road), north of Saovabha Institute. In 1950, following the initiative of University Rector MC Rachadabhisek Sonakul, the university allocated a budget of 2,454,400 baht towards the construction of the building, which was designed by Ramphai Yatramongkhran, a lecturer at the Faculty of Architecture. Construction began on November 4th, 1950, with Sanga Phanich Co. as the contractor, and the final construction cost of 2,355,000 baht. After construction was finished on August 25th, 1951, the building was officially opened on July 2nd, 1952, by Prime Minister Field Marshal Plaek Phibulsongkhram, who also presided over the first Bachelor of Arts in Political Science's convocation ceremony on the same day.

Since the establishment of the Civil Service College, there was the School of Public Administration. However, the Faculty was dissolved in 1933. Subsequently, in 1948 Chulalongkorn University established the Faculty of Political

Science. Luang Angkhananurak (Somthawin Thephakham), a graduate of the School of Public Administration, proposed the idea, which received a strong support from the Prime Minister, Field Marshal Plaek. In the beginning, the Faculty had used various spaces in the Secretariat, Faculty of Arts, and Faculty of Commerce and Accountancy Buildings until the government allocated the budget for the construction of its own building. It should be noted that this was the first time that the educational area got extended to the southern part of the campus.

Political Science Building was a two-storey reinforced concrete structure in traditional Thai style. The plan was a long rectangle that received through ventilation, with three gabled masses symmetrically arranged. The building was 10.50 meters wide, 84.80 meters long, with the height of 18.20 meters. Initially capable of accommodating 400 students, the building consisted of 8 lecture rooms, a large meeting hall, a library, administrative office, lecturers' offices, students' lounge, sports room, and restrooms.

The most notable feature in this building is the combination of traditional Thai architectural style and modern construction materials and structural system. Gable decorative elements and eave brackets were all made of pre-cast concrete, in conjunction with the prominent hip-gable roof, and the wraparound eaves on the lower floor. This was typical of the style of government buildings that were built during the final years of Field Marshal Plaek's premiership, which prominently displayed Thai identity through the external form.

Subsequently, the Faculty of Political Science changed the name of the building to **Samranratborirak Building**, in honor of Khun Samranratborirak (Chui Tanthasopha), one of the first faculty members during its inception. At present the upper floor is occupied by the Departments of Public Administration and Government, while the lower floor contains lecture halls.

อาคารหอวิชาวุธ (หอสมุดกลาง)

ศาสตราจารย์บุญยง นิโครธานนท์
พ.ศ. 2500

อาคารหอสมุดกลาง ปัจจุบันคือ อาคารมหาชิราวุธ สร้างขึ้นตามดำริของจอมพล ป. พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี และอดีตอธิการบดี เพราะในขณะนั้นหอสมุดกลางของมหาวิทยาลัยตั้งอยู่ ณ ห้องๆ หนึ่งบนอาคารตึกบัญชาการ (ปัจจุบันคือ อาคารมหาจุฬาลงกรณ์) ก็เป็นเพียงแต่ที่เก็บหนังสือ ไม่มีที่สำหรับอ่าน ทั้งยังไม่เพียงพอแก่ปริมาณหนังสือ ซึ่งทวีจำนวนมากขึ้นโดยลำดับ ทางมหาวิทยาลัยจึงมอบหมายให้ศาสตราจารย์บุญยง นิโครธานนท์ อาจารย์ประจำคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ออกแบบอาคารขึ้นใหม่เพื่อเป็นหอสมุด กำหนดให้มีที่ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของตึกบัญชาการ ให้มีลักษณะสถาปัตยกรรมแบบเดียวกัน และมีถนนทางเดินเชื่อมถึงกัน โดยเน้นความเป็นศูนย์กลางของบริเวณมหาวิทยาลัยของอาคารหอประชุมจุฬาฯ (แล้วเสร็จในพ.ศ. 2482) ศาสตราจารย์บุญยง ได้ออกแบบอาคารหอสมุดกลางให้เป็นตึกสามชั้น มีชั้นใต้ดินสำหรับเก็บหนังสือ พื้นที่อาคารรวม 2,394 ตารางเมตร ประมาณ ราคาก่อสร้างในเบื้องต้น 13,000,000 บาท

จอมพล ป. พิบูลสงครามจึงมีบัญชาให้กระทรวงการคลังจัดสรรงบประมาณให้ติดต่อกันเป็นเวลาสามปี และแบ่งการก่อสร้างออกเป็นสามส่วน ทอยยสร้างทีละส่วน โดยเริ่มก่อสร้างส่วนแรกใน พ.ศ. 2496 เมื่อแล้วเสร็จจึงย้ายหอสมุดกลางมาในวันที่ 24 พฤษภาคม พ.ศ. 2497 จากนั้นจึงดำเนินการก่อสร้างอาคารส่วนที่เหลือจนเสร็จสมบูรณ์ในเดือนกันยายน พ.ศ. 2499 มีพิธีเปิดตึกหอสมุดกลางในวันที่ 3 มกราคม พ.ศ. 2500 โดยจอมพล ป. พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรีและอดีตอธิการบดี

อาคารหอสมุดกลางมีผังแบบสมมาตรเหมือนตึกบัญชาการ ต่างกันในรายละเอียดภายใน โดยออกแบบให้ชั้นสามของอาคารอยู่ภายใต้โครงสร้างจั่วของหลังคาเพื่อเพิ่มพื้นที่ใช้สอย ทำให้น้ำบ้านอาคารหอสมุดกลางกรุด้วยหน้าต่างกระจก ต่างไปจากหน้าบ้านของตึกบัญชาการซึ่งก่ออิฐทึบ ประดับลวดลายปูนปั้น อาคารนี้ออกแบบเพื่อให้เก็บหนังสือได้ประมาณ 500,000 เล่ม เมื่อแรกสร้างมีห้องอ่านหนังสือ 6 ห้อง รองรับผู้อ่านได้คราวละประมาณ 350 คน มีห้องโสตทัศนศึกษา ห้องสมุดสำหรับแผนก

วิชาครุศาสตร์ ห้องเรียนสำหรับแผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์
วิชาอักษรศาสตร์ วิชาพาณิชยศาสตร์และการบัญชี ภายหลัง
ได้ปรับปรุงให้มีห้องต่างๆ เพิ่มเติม เช่น ห้องสมุดกรมพระ
จันทบุรีนฤนาถ ห้องวารสาร ห้องหนังสือเกี่ยวกับประเทศไทย
ห้องสมุดดนตรีพระราชทาน เป็นอาทิ

ในภายหลังเมื่อหอสมุดกลางมีหนังสือเพิ่มมากขึ้น ให้
บริการหลากหลายมากขึ้น ทำให้อาคารที่มีไม่เพียงพอแก่ความ
ต้องการพื้นที่ใช้สอย ในพ.ศ. 2523 มหาวิทยาลัยจึงจัดสร้าง
อาคารมหาธีรราชานุสรณ์ขึ้น หอสมุดกลางจึงย้ายออกไปจาก
อาคารเดิม มีการปรับพื้นที่ใช้สอยให้เป็นอาคารบริหารและ
ห้องสมุดของคณะอักษรศาสตร์ และเปลี่ยนนามอาคารเป็น
อาคารมหาวชิราวุธ คู่กันกับอาคารตึกบัญชาการเดิม
ซึ่งเปลี่ยนนามเป็น **อาคารมหาจุฬาลงกรณ์** ในวาระเดียวกัน

Maha Vajiravudh Building (Central Library)

Professor Boonyong Nikhrodhananda

1957

Central Library, presently known as Maha Vajiravudh Building, was built after the command of Field Marshal Plaek Phibulsongkram, Prime Minister and former Rector of Chulalongkorn University. Prior to the construction of this building, the University Library was merely a room in the old Administrative Building (present-day Maha Chulalongkorn Building), which was essentially a book storage, with inadequate reading area, while the number of books had increased exponentially. Accordingly, Professor Boonyong Nikhrodhananda from the Faculty of Architecture was given the task of designing the new library building. With the new C.U. Auditorium completed in 1939 and became the new physical center of the campus, the new library building would complete the composition by being located to the north of the Administrative Building and stood as its mirror-image, with a long arcade linking the two buildings together.

The Central Library was a three-storey building, with a basement floor for book storage, and a construction budget of 13,000,000 baht. Field Marshal Plaek thus ordered the Ministry of Finance to provide the university with a series of budgetary allocations for three consecutive years,

corresponding to the construction of the building, which was divided into three phases. Construction of the first phase began in 1953; in 1954 it was completed, and the Central Library moved into the new building on May 24th of that year. Construction of the remaining parts continued until the entire building was completed in September 1956. The Central Library was formally opened by Field Marshal Plaek on January 3rd, 1957.

The Central Library had a symmetrical plan like the Administrative Building, but with different details inside. The third floor occupied the attic space underneath the large roof, so the gables of the Central Library were fitted with glazed windows. The building could hold 500,000 volumes, with six reading rooms that could accommodate 350 readers. There were also rooms for the Center for Audio-Visual Study, the Library of the Department of Education, lecture rooms for the Library Science, Arts, and Commerce and Accountancy Departments. Later addition included the Prince Kitiyakara Voralaksana Collection, Periodicals Room, a special collection of Thailand-related materials, and the library of H.M. King Bhumibol Adulyadej's musical compositions, among others.

Later on, the Central Library outgrew the capacity of this building. In 1980 it moved to the recently completed Mahathirachanuson Building, on the western side of the campus. The old Central Library Building was transformed into the administrative offices and library of the Faculty of Arts. It was also renamed Aksonsat II. Later on, when the old Aksonsat I Building was renovated and renamed **Maha Chulalongkorn Building**, Aksonsat II was rechristened as **Maha Vajiravudh Building**, on the same occasion.

อาคารไชยศสมบัติ 1

ศาสตราจารย์เฉลิม รัตนทัศนีย์ และอาจารย์บุญส่ง โรหิตะสุข
พ.ศ. 2502

คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี สถาปนาขึ้น ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในพ.ศ. 2481 โดยในขั้นแรกเป็นแผนกวิชาการบัญชี การพาณิชยศาสตร์ ก่อน ต่อมาในพ.ศ. 2483 ได้ขยายเป็นแผนกวิชาอิสระ โดยการสนับสนุนของจอมพล ป. พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี และอธิการบดีในสมัยนั้น โดยมี พระยาไชยศสมบัติ (เสริม กฤษณามระ) อธิบดีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นผู้ก่อตั้ง ต่อมาในพ.ศ. 2492 ได้มีการสร้างอาคารเรียนหลังแรก เป็นตึกสองชั้นขนาดเล็ก ออกแบบโดย หม่อมเจ้าโวฒยากร วรวรรณ (ปัจจุบันรื้อถอนไปแล้ว) ตั้งอยู่บริเวณใกล้กับอาคารบรมราชกุมารี แต่ต่อมาการเรียนการสอนเจริญกว้างขวางออกไป อาคารสองชั้นดังกล่าวไม่เพียงพอ ในราวพ.ศ. 2500 ศาสตราจารย์อุปการคุณพระยาไชยศสมบัติ จึงดำริสร้างอาคารขึ้นใหม่สำหรับคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี ก็พอดีเกิดเพลิงไหม้ใหญ่ในบริเวณที่ดินของมหาวิทยาลัย

ด้านถนนพญาไทฝั่งตะวันออก เรียกว่า ที่ดินหมอน 18 และหมอน 19 อันเป็นชุมชนแออัดมาก่อน จอมพลประภาส จารุเสถียร อธิการบดีในสมัยนั้น จึงได้อนุมัติให้ใช้ที่ดินบริเวณดังกล่าว เป็นพื้นที่ประมาณ 25 ไร่ สร้างอาคารเรียนของคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชีขึ้น

อาคารดังกล่าวเป็นอาคารโครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็ก สูงสามชั้น ยกใต้ถุนสูง ออกแบบโดยศาสตราจารย์เฉลิม รัตนทัศนีย์ อาจารย์ประจำคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ โดยมีอาจารย์บุญส่ง โรหิตะสุขเป็นสถาปนิกผู้ช่วย เริ่มก่อสร้างในวันที่ 5 ตุลาคม พ.ศ. 2502 และมีพิธีวางศิลาฤกษ์ในวันที่ 30 พฤศจิกายน ปีเดียวกัน โดยมีจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ นายกรัฐมนตรี เป็นประธานในพิธี เมื่อก่อสร้างแล้วเสร็จในพ.ศ. 2504 มีนามอาคารว่า **อาคารไชยศสมบัติ** ตามนามของศาสตราจารย์อุปการคุณพระยาไชยศสมบัติ ผู้สถาปนาคณะฯ

อาคารไชยยศสมบัติเมื่อแรกสร้างสูงสามชั้น มีผังรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า วางยาวขนานกับถนนพญาไท มีลักษณะสถาปัตยกรรมแบบไทยประยุกต์ อันเป็นแนวทางในการออกแบบอาคารราชการในสมัยนั้น โดยมีผังแบบสมมาตร ตรงกลางอาคารด้านถนนพญาไท มีมุขที่เทียบรถ ทำเป็นหลังคาจั่วคอนกรีตแบบไทยประยุกต์ รองรับด้วยเสาเหล็กกลม นำเข้าสู่โถงทางเข้าและโถงบันไดกลางอาคาร วางห้องเรียน สำนักงานของคณะ ห้องทำงานผู้บริหาร และคณาจารย์ ฯลฯ เรียงกันไปตามความยาวอาคาร มีทางเดินเชื่อมตลอดด้านทิศตะวันตก ส่วนด้านตะวันออกสองชั้นล่างกรุแผงกันแดด ทำด้วยบล็อกซิเมนต์โปร่งระบายอากาศเรียงเป็นแผงทางตั้ง มีลวดลายดูคล้ายประจํายามประยุกต์ เว้นระยะระหว่างแผงให้เห็นโครงสร้างเสา ส่วนชั้นสามทำเสาถอยโปร่งรองรับพื้นหลังคาจั่วขนาดใหญ่ มีเครื่องถ่ายองคอนกรีตเรียบๆ และคันทวยประดับ

ต่อมาในพ.ศ. 2509 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้มอบหมายให้นายดวง ยศสุนทร เป็นสถาปนิก ออกแบบอาคารต่อเติมออกมาที่ปลาย ทั้งทิศเหนือและทิศใต้ มีรูปแบบสถาปัตยกรรมสอดคล้องกับอาคารไชยยศสมบัติหลังแรก ที่ศาสตราจารย์เฉลิม รัตนทัศนีย ออกแบบไว้ เมื่อแล้วเสร็จอาคารหลังเดิมจึงมีชื่อว่า **อาคารไชยยศสมบัติ 1** ส่วนอาคารที่ต่อเติมขึ้นใหม่ ได้รับชื่อว่า **อาคารไชยยศสมบัติ 2 และอาคารไชยยศสมบัติ 3** ตามลำดับ

Jaiyossompati I Building

Professor Chaloeem Rattanathatsani and Boonsong Rohitasuk
1959

The Faculty of Accountancy and Commerce was established at Chulalongkorn University in 1938, initially as the Accountancy and Commerce Program. The founder was Phraya Jaiyossompati (Serm Krishnamra), former Minister of Finance, who received full support from Field Marshal Plaek Phibulsongkhram, then prime minister and university rector. In 1940 the program became independent, and in 1949 the first permanent building for the Faculty of Accountancy and Commerce was constructed. Located near present-day Borommaratchakumari Building, it was a small two-storey building that was designed by MR Vodhyakara Varavarn. The building – now demolished – was soon inadequate for the fast-expanding faculty. Accordingly, by 1957 Professor Phraya Jaiyossompati began an idea of constructing a new faculty building. Incidentally, around that time there was a major fire that blazed through a squatter community that

was occupying a plot of university-owned land on the east side of Phayathai Road. The so-called Pillow 18 and Pillow 19 plots of land were thus cleared, and Field Marshal Praphas Charusathien, the university rector then, decided to permit 25 rais of these plots of land for the construction of the new Faculty of Accountancy and Commerce building.

A three-storey reinforced concrete structure raised on stilts, the building was designed by Professor Chaloeem Rattanathatsani and Boonsong Rohitasuk, from the Faculty of Architecture. Construction began on October 5th, 1959, and the foundation stone laying ceremony was held on November 30th of the same year, presided over by Field Marshal Sarit Thanarat, prime minister. After construction was completed in 1961, the building was named **Jaiyossompati Building**, in honor of Professor Phraya Jaiyossompati, the founder of the faculty.

อาคารไยยยศสมบัติ ๓
Jayyosompati Building 3

Initially Jaiyossompatti Building was a three-storey structure, with a long rectangular plan that ran parallel with Phyathai Road. Stylistically it was Applied Thai, as was the norm of government building architecture of the period. The plan was symmetrical; at the center of the building on Phyathai Road side there was a porte cochère with triple gable in reinforced concrete, supported by slender steel columns. The porte cochère led to the entrance hall and the main staircase, with office rooms and lecture halls on both sides. There was a long connecting corridor on the west side of the entire building. The east façade on the lower two floors was adorned with perforated concrete panels made of ventilating cement blocks in simplified Thai-style form. The panels were placed rhythmically in such a manner that the skeletal structure of the building was emphasized. The third floor was rendered differently, with long rows of round columns supporting the large gable roof that was also adorned with simplified decorations and decorative eave brackets, all made with concrete.

In 1966, two wings were added to the north and south ends of the original Jaiyossompatti Building. Designed by Duang Yossundara, the new wings were stylistically similar to that of the original building that was designed by Professor Chaloem Rattanathatsani. After completion, the new wings were named Jaiyossompatti II and Jaiyossompatti III Buildings, while the original part was re-christened as **Jaiyossompatti I**.

ศาลาพระเกี้ยว

ศาสตราจารย์ หม่อมเจ้าโวฒยากร วรวรรณ
และรองศาสตราจารย์เลิศ อุรัสยะนันท์
พ.ศ. 2510

ศาลาพระเกี้ยวเป็นอาคารอเนกประสงค์ที่ทางมหาวิทยาลัยดำริสร้างขึ้นในพ.ศ. 2507 เพื่อรองรับกิจกรรมต่างๆ ของนิสิต ซึ่งเพิ่มจำนวนมากขึ้น มีสโมสร ชุมนุม และกิจกรรมต่างๆ มากมายกว่าที่ตึกจักรพงษ์จะรองรับได้ จึงจัดสรรงบประมาณรวม 10,397,742 บาท สร้างอาคารอเนกประสงค์ขึ้นที่บริเวณทิศใต้ของตึกจักรพงษ์ มีศาสตราจารย์ หม่อมเจ้าโวฒยากร วรวรรณ และรองศาสตราจารย์เลิศ อุรัสยะนันท์ เป็นสถาปนิกผู้ออกแบบอาคาร ในนามของคณะกรรมการก่อสร้างของมหาวิทยาลัย บริษัทสีลมก่อสร้างเป็นผู้รับเหมาก่อสร้างตัวอาคาร แล้วเสร็จเมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2509 เปิดใช้ในวันคล้ายวันสถาปนามหาวิทยาลัย พ.ศ. 2510

ศาลาพระเกี้ยวเป็นอาคารชั้นเดียวมีใต้ถุน มีชั้นลอย ตัวอาคารยกสูงจากพื้นดิน ชั้นหลักของอาคารเป็นห้องโถงใหญ่ ใช้จัดกิจกรรมอเนกประสงค์สำหรับนิสิตจำนวนมาก พื้นกลางห้องปูพาดไม้สัก ประดู่พื้นไม้ของศาลาไทย ส่วนพื้นโดยรอบปูด้วยกระเบื้องเคลือบดินเผาที่ผลิตในประเทศ จัดโต๊ะเก้าอี้ไว้สำหรับเป็นที่รับประทานอาหารของนิสิต มีชั้นลอยรอบตัวอาคาร ชั้นลอยด้านหน้า (ด้านทิศตะวันออก) เป็นที่ประชุมกรรมการนิสิต ส่วนชั้นลอยด้านหลังเตรียมไว้เป็นที่ทำการของชุมนุมและสโมสรต่างๆ ตามช่วงเสาอาคารที่มีอยู่ 10 ช่วง

ด้านทิศตะวันตกมีทางเชื่อมไปยังอาคารอีกหลังหนึ่ง เป็นศาลาโถง ซึ่งมีผังรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้ายาว เป็นที่ขายอาหารสำหรับนิสิต ห้องล็อกเกอร์สำหรับนิสิต และห้องน้ำ ใต้ถุนอาคารนี้เป็นสโมสร และห้องอาหารของคณาจารย์ ส่วนชั้นใต้ถุนศาลาพระเกี้ยวเดิม ออกแบบเป็นที่จอดรถ แต่ภายหลังใช้เป็นที่ตั้งร้านค้า ชุมนุม นิสิตต่างๆ

ผู้ออกแบบใช้ “ศาลา” เป็นแนวความคิดหลักในการออกแบบ โดยผสมผสานความรู้ความเข้าใจในสัจจะของโครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็กสมัยใหม่ กับการออกแบบอาคารในเขตร้อนชื้น และวัฒนธรรมพื้นที่อเนกประสงค์อย่างไทย ดังที่รองศาสตราจารย์เลิศ อุรัสยะนันท์ได้บันทึกไว้ว่า :

“แนวคิดของการใช้ศาลาที่นำมาออกแบบศาลาพระเกี้ยวจึงเป็นหลักใหญ่เพื่อที่จะสนองความต้องการของนิสิตที่จะผันแปรไปตามโอกาส อีกทั้งบุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้องต้องการใช้สถานที่ในกรณีกิจต่างๆ ก็สามารถที่จะสนองได้ ดังที่ได้ปรากฏขึ้นกับศาลาพระเกี้ยว อันออกมาในรูปของการใช้ความสัมพันธ์ของ space กับตัวอาคาร ความโล่งของศาลาพระเกี้ยว ผสมกับการแบ่งห้องเฉพาะแห่งที่จำเป็น ทำให้อ่านออกถึงแนวความคิดของการออกแบบอาคารในลักษณะเปิดเผย และตรงไปตรงมา ซึ่งจะก่อให้เกิดความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันที่จะเกิดแก่มวลนิสิต ทำให้ประกอบกิจกรรมต่างๆ ได้สำเร็จดังที่ได้ปรากฏมาแล้ว”

ศาลาพระแก้วมีโครงสร้างหลักเป็นเสารูปหกเหลี่ยม 12 ต้น รองรับโครงสร้างจั่วขนาดใหญ่บริเวณโถงกลาง สองข้างมีจั่วเล็ก ด้านละ 5 จั่ว ผนังเอียงสอบทุกด้าน ทำให้อาคารดูเบาลอย ตอนล่างทำบานเลื่อนกว้าง ตอนบนมีหน้าต่างโปร่งระบายอากาศ รูปทรงอาคารและปริภูมิ (space) ภายในจึงเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ในพ.ศ. 2521 มหาวิทยาลัยดำเนินการปรับปรุงอาคารศาลาพระแก้วครั้งใหญ่ โดยให้คงห้องโถงใหญ่ ซึ่ง “ใช้งานต่างๆ เช่น แสดง ศิลปวัฒนธรรม ละคร กีฬาในร่ม เลี้ยงรับรอง เลี้ยงงานแต่งงาน ขายใบสมัครและรับสมัครเข้ามหาวิทยาลัย ลงทะเบียนนิสิต เลือกตั้งสโมสรนิสิต” ไว้ พร้อมกับไปรษณีย์ สโมสรอาจารย์ สภาคณาจารย์ ส่วนขายเครื่องดื่มและอาหาร โดยเพิ่มเติมส่วน ร้านค้าของสหกรณ์จุฬาฯ ศูนย์หนังสือ ธนาคาร และส่วนบริการ อื่นๆ งบประมาณการบูรณะปรับปรุง 19,000,000 บาท

ต่อมาในพ.ศ. 2528 มหาวิทยาลัยดำเนินการรื้ออาคารศาลา โถงยาวด้านทิศตะวันตกลง แล้วก่อสร้างอาคารจุลจักรพงษ์ขึ้นแทน เพื่อเป็นที่ตั้งของสำนักงานสภาคณาจารย์ สโมสรอาจารย์ ตลอดจน ชมรมนิสิตต่างๆ เพื่อลดภาระหน้าที่ของอาคารศาลาพระแก้ว และเพิ่มพื้นที่ใช้สอยอาคาร

ในพ.ศ. 2557 ทางมหาวิทยาลัยได้ดำเนินการบูรณะปรับปรุง อาคารศาลาพระแก้วครั้งใหญ่อีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้อาคารมีความ มั่นคงถาวร มีระบบอาคารที่ทันสมัย คงความเป็นอาคารอเนก ประสงค์ที่สำคัญ สำหรับนิสิตและบุคลากรของมหาวิทยาลัยสืบไป

Sala Phra Kieo

Professor MC Vodhyakara Varavarn
and Associate Professor Lert Urasyanandana
1967

In 1964 the university came up with the idea of building a multi-purpose hall, in order to keep up with the increasing number of student activities. There were many students' clubs, social groups and other activities that were beyond the capacity of the Chakrabongse Building. Accordingly, a budget of 10,397,742 baht was allocated towards the construction of Sala Phra Kieo, which would be built south of Chakrabongse Building. Professor MC Vodhyakara Varavarn and Associate Professor Lert Urasyanandana designed the building, under the name of the Committee for the University's Constructions. Silom Construction Co. was the contractor. Construction was completed on January 1st, 1966, and the building was inaugurated on March 26th, 1967.

Sala Phra Kieo was a one-storey building with a basement. Raised high above the ground level, the main hall was a multi-purpose space for a large mass of students. The central part of the hall's floor was paved with teakwood parquet, reminiscent of the wooden floor of a traditional Thai pavilion. The surrounding floor areas were paved with locally-produced ceramic tiles. Seating arrangements were provided, as this served as a canteen as well. There was also a mezzanine along three sides of the building; the one on the east side was reserved for the meetings of the

Student Council, while the side mezzanines were meant to serve the student clubs and social groups. On the west side there was a walkway connecting to another building, an open pavilion with rectangular plan that contained a canteen, students' lockers, and restrooms. This pavilion was also raised up high; the lower level was occupied by the Faculty Club and staff canteen. The basement of the Sala Phra Kieo was originally designed to be a car park, but later was occupied by shops and student clubs.

The sala, traditional Thai-style open pavilion, was the key design concept, combining the knowledge of modern reinforced concrete structure, tropical design, and the Thai culture of multi-purpose space. Associate Professor Lert Urasyanandana stated that:

"The sala originates from the central concept that corresponds to the ever-changing needs of the students as well as those outside the university who might need to use the space for a range of functions. This leads to the relationship between space and structure. The openness of the construction, together with a few spatially-defined areas as necessary, makes apparent the design concept of this building, in a frank and straightforward manner. This, in turn, would help cultivating the sense of unity among the entire student body, bringing success to any activities as are already evident."

Sala Phra Kieo's main structure lies in 12 hexagonal columns that bear the main gable hovering above the main hall. On each side there are 5 gabled spaces with sloping walls, making the building visually levitating. The lower parts of the walls are largely sliding glass screen, topped with open glazing and ventilation windows. Accordingly, the form and space of the building become one.

In 1978 the university undertook a major renovation of the Sala Phrakiew, with a renovation budget of 19,000,000 baht. The main multi-purpose hall was kept, together with a post office, Faculty Club, University Faculty Senate, and an area for refreshments and food. Additional functions included the C.U. Cooperative Store, C.U. Bookstore, a bank, and other services. In 1985, the rectangular pavilion west of the main hall was replaced by the Chula Chakrabongse Building, a large structure that was built to reduce the functional load of Sala Phra Kieo. It houses the Office of the University Faculty Senate, the Faculty Club, together with all the student clubs that used to occupy Sala Phra Kieo.

At present, the university is undertaking yet another major renovation of the building, in order to ensure Sala Phra Kieo's structural stability and up-to-date mechanical system, so that it can continue the mission of providing a multi-purpose space for the university well into the future.

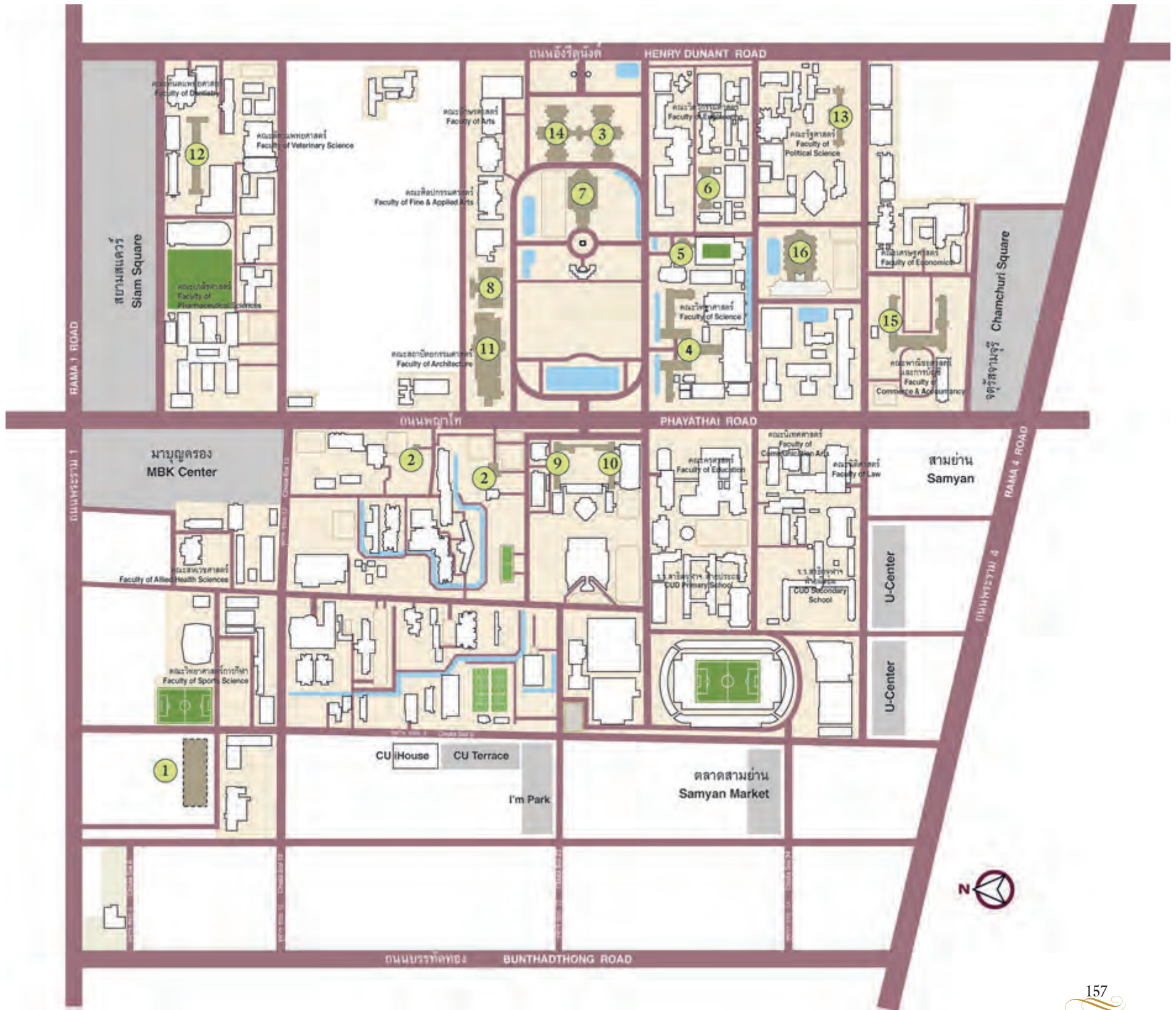

แผนที่

ปฐมศตวรรษ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Map of the Architecture of Chulalongkorn University: The First Century

- 1 วังใหม่
The New Palace
- 2 เรือนพระตราชา (บ้านพักผู้บัญชาการและคณาจารย์)
Ruen Pharotracha (Residences of the University Principal and Professors)
- 3 อาคารมหาจุฬาลงกรณ์ (ตึกบัญชาการ)
Maha Chulalongkorn Building (Administration Building)
- 4 ตึกวิทยาศาสตร์
Science Building
- 5 ตึกจักรพงษ์
Chakrabongse Building
- 6 ตึกวิศวกรรมศาสตร์
Engineering Building
- 7 หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University Auditorium
- 8 อาคารศิลปวัฒนธรรม (ตึกเคมี 1)
The Art and Culture Building (Chemistry I Building)
- 9 อาคารจามจุรี 1
(สำนักงานเลขาธิการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)
Chamchuri I Building (The Secretariat Building)
- 10 อาคารจามจุรี 2 (ตึกกองอำนวยการยุวชนนายทหาร)
Chamchuri II Building (The Ofce of the Yuwachon Nai Thahan)
- 11 ตึกสถาปัตยกรรมศาสตร์
Architecture Building
- 12 อาคารวชิรวิทยาวัดมนต์
Vach Vidyavaddhana Building
- 13 ตึกรัฐศาสตร์
Political Science Building
- 14 อาคารมหาชิราวุธ (หอสมุดกลาง)
Maha Vajiravudh Building (Central Library)
- 15 อาคารไชยศสมบัติ 1
Jaiyossompati I Building
- 16 ศาลาพระเกี้ยว
Sala Phra Kieo

บรรณานุกรม

Bibliography

เอกสารอ้างอิง / Bibliographic Materials

เอกสารจดหมายเหตุ

- จ.18 กล่อง 1 แฟ้ม 11 เปลี่ยนแปลงบ้านผู้บัญชาการเป็นที่ทำการกรมมหาวิทยาลัย พ.ศ. 2460.
- จ.18 กล่อง 2 แฟ้ม 21 ซ่อมห้องแถวเชิงสะพานเหลือง และบ้านพักอาจารย์ พ.ศ. 2464.
- จ.18.1 กล่อง 1 แฟ้ม 4 การเปิดตึกจักรพงษ์ สโมสรจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2476.
- จ.18.3 กล่อง 2 แฟ้ม 2 แบบแปลน.
- จ.18.3 กล่อง 2 แฟ้ม 10 สรุปผลการประชุม คณะอนุกรรมการเพื่อปรับปรุงการใช้สอยอาคารศาลาพระเกี้ยว 24 มีนาคม พ.ศ. 2521.
- จ.18.5 กล่อง 1 แฟ้ม 3 พิธีเปิดตึกหอประชุมและแจกปริญญาบัตร 30 มีนาคม พ.ศ. 2482.
- จ.18.5 กล่อง 1 แฟ้ม 4 การเปิดตึกเคมี ตึกวิศวกรรมศาสตร์ หลังที่ 2 ตึกเตรียมอุดม ตึกสัตวแพทยศาสตร์ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2483.
- จ.18.5 กล่อง 1 แฟ้ม 5 การเปิดตึกต่างๆ ในวันชาติ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2484.
- จ.18.5 กล่อง 1 แฟ้ม 7 พิธีเปิดตึกคณะรัฐศาสตร์ 2 กรกฎาคม พ.ศ. 2495.
- จ.18.5 กล่อง 1 แฟ้ม 8 ต่อสัญญาการสร้างหอสมุดกลางและตึกเคมี.
- จ.18.5 กล่อง 1 แฟ้ม 10 พิธีเปิดตึกหอสมุดกลาง 3 มกราคม พ.ศ. 2500.

หนังสือ / Books

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 70 ปี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย : กำเนิดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
(กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาฯ, 2530).

_____, 9 ทศวรรษ พัฒนาการทางกายภาพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
(กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2550).

_____, ประวัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2459-2509,
(พระนคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2510).

จุฬาฯ บัณฑิต พ.ศ. 2494, (พระนคร : คณะกรรมการบัณฑิตจุฬาฯ, 2494).

พีรศรี โปวาทอง, ช่างฝรั่งในกรุงสยาม : ต้นแผ่นดินพระพุทธรู้เจ้าหลวง,
(กรุงเทพฯ : คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548).

ระเบียบการและหลักสูตรคณะอักษรศาสตร์และวิทยาศาสตร์ และระเบียบการโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา,
(พระนคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2482).

สถาปัตยกรรมไทย และงานส่วนหนึ่งของรำไพ ยาดรมงคราญ, (พระนคร : โรงพิมพ์มิตรสยาม, 2512).

สรรใจ แสงวิเชียร, การปรับปรุงการศึกษาแพทย์ของไทย ด้วยความร่วมมือของมูลนิธิรีอ็อคกีเฟลเลอร์
พ.ศ. 2466-พ.ศ. 2478, (กรุงเทพฯ : หน่วยพิมพ์โรงพยาบาลศิริราช คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล, 2526).

สิ่งที่เหลือ : ระลึกถึงรองศาสตราจารย์เลิศ อรุณยานันท์, (กรุงเทพฯ: ม.ป.พ., 2535).

หม่อมเจ้าไฉนยากร วรวรณ 2443-2524, (กรุงเทพฯ : มูลนิธิหม่อมเจ้าไฉนยากร วรวรณ, 2534).

อนุสรณ์เนื่องในงานพระราชทานเพลิงศพ ศาสตราจารย์บุญยง นิโครธานนท์, (กรุงเทพฯ: ม.ป.พ., 2528).

อนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ ศาสตราจารย์ พันเอก หลวงวาจวิทยาวัฒน์,
(กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แพร่การช่าง, 2509).

Chulalongkorn University, A Pillar of the Kingdom : The Birth of Chulalongkorn University,
(Bangkok : Chulalongkorn University, 1994).

